

MARE LAPIS

LIST UČENIKA OŠ IVAN DUKNOVIĆ, MARINA, BR. 4, GODINA 4., KOLOVOZ 2024.

TEMA BROJA: **JEZIK**

**Internet, mediji i umjetna inteligencija
Dica i Čakavica**

ISSN: 2787-6160

Iz sadržaja:

Kroniteka.....	5
Istražujemo	18
Moje zvijezde.....	20
Na krilima jezika	23
Školski volonterski klub.....	34
Umjetnost i stvaralaštvo.....	37
Ostalo.....	49

Prilog:

Stripovi o superherojima

Anamarija Didak, 8. b, Ema Marković, 8. b,
Ivan Radić, 8. a, Marija Pereža, 8. b, Leona Anđelić, 8. b

IMPRESSUM

Osnovna škola Ivan Duknović, Marina, Don Frane
Macanovića 1

e-mail:

ured@os-iduknovic-marina.skole.hr

Za nakladnika:

Joško Čudina

Odgovorna urednica:

Marina Popović

Glavni urednici:

Petar Radović, 8. b i Antea Šoda, 6. r. PŠ Blizna

Glavna suradnica:

Livia Markovina

Mentorica novinarske grupe:

Božena Matijaš

Grafički urednik:

Dean Berlan

Novinari:

Marita Božan, Tina Čerina,
Ana Karolina Čugura Kustura, Laura Čulić,
Karla Korčulanin, Ivona Munjiza, Karlo Radić, Anđela
Rinčić, Karmen Šalou, Petra Ugrina i Danica Ugrina

Fotografije:

učenici šestih i sedmih razreda, školska arhiva

Naslovna i zadnja stranica:

Put informacije u računalu (Lucija Radić, 8. b)

Tisak:

Dalmacija papir

Uvodna riječ

Tri dana nemoj čitati i tvoje će riječi izgubiti ljepotu.

kineska poslovice

Dragi naši veliki i mali čitatelji,

i ovu smo se godinu odlučili za tiskani oblik našeg školskog lista iako je digitalno izdanje možda modernije i popularnije. Ipak, želimo njegovati pisanu riječ na papiru koju možemo dugo čuvati i iznova čitati unatoč tome što je razvoj interneta veoma utjecao na brzinu i prijenos informacija. Možda jednog dana i mi budemo imali samo digitalni školski list, no zasad ostajemo vjerni tradiciji.

Uredništvo je i ovaj put uložilo izniman trud i vrijeme u slaganje lista, no bez vaših vrijednih priloga zasigurno ne bismo uspjeli u tome.

U listu ćete moći vidjeti što se sve događalo ovu godinu u našoj školi te koje su se aktivnosti provodile.

Posebno zahvaljujemo na podršci našem ravnatelju Jošku Čudini i Općini Marina koji financijski pomažu objavljivanje našeg školskog lista od početka.

Također, zahvaljujemo svim učenicima i učiteljima na dosadašnjoj suradnji, a pogotovo našoj novinarskoj grupi, te se nadamo da ćete i dalje biti kreativni i puni ideja kako bi naš list iz godine u godinu bio što bolji i zanimljiviji.

Uživajte u novom broju!
Uredništvo školskog lista
Mare lapis

PRIJEM KOD NAČELNIKA

Povodom završetka nastave godine načelnik Općine Marina Ante Mamut sa svojim je suradnicima upriličio svečani prijem za učenike i njihove mentore koji su sudjelovali na državnim i županijskim natjecanjima te im podijelio pohvalnice. To su učenici: Azra Mujagić (7. a) za sudjelovanje na Županijskom natjecanju iz Engleskog jezika te za osvojeno 4. mjesto na Državnom natjecanju iz Islamskog ojeronauka pod mentorstvom ojeroučiteljice Suade Hadžić, Anđela Rinčić (7. a) za sudjelovanje na Županijskom

natjecanju iz Hrvatskog jezika, Petar Radović (8. b) za zapažen uspjeh na županijskoj razini LiDraNo kao glavni urednik našeg školskog lista, Antea Šoda (6. r. PŠ Blizna) za ostvareno 3. mjesto za literarni rad na XIII. likovno-literarnom natječaju *Povist mista moga* te za ostvareno 3. mjesto na likovnom natječaju *Crkve moga grada*, Vedrana Rinčić (1. r. PŠ Vrsine) za ostvareno 2. mjesto za likovni rad na XIII. likovno-literarnom natječaju *Povist mista moga*.

Također, podijelio je i pohvalnicu za školski ortal PŠ Vrsine za ostvareno 3. mjesto u kategoriji *Najljepši školski ortovi u RH*. Pohvaljena je i učiteljica saujetnica Dijana Rinčić za ostvarenu nagradu među 505 nagrađenih učitelja u Republici Hrvatskoj.

Načelnik je učenicima i njihovim urijednim mentoricama Maji Donlić, Fani Perun, Marini Popović, Dijani Rinčić i Nikolini Solin čestitao na ostvarenom uspjehu te je istaknuo kako se nada da će i u daljnjem radu nizati uspjehe.

Prijemu su nazočili i pedagoginja Petra Relja te ravnatelj OŠ Ivan Duknović Joško Ćudina koji je također pohvalio učenike i mentorice te zahvalio načelniku na suradnji i podršci.

Za mene je obrazovanje izvlačenje onoga što se već nalazi u učenikovoju duši.

Muriel Spark

Antea Šoda, urednica školskog lista. Mare Japjs

„Istraživači u školama“

U sklopu programa „Istraživači u školama“ kao dio projekta Reconnect Science with the Blue Society (akronim: Blue-connect) našu PŠ Blizna posjetila je profesorica s Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu dr. sc. Martina Milat, mag. ing. aedif., koja je učenicima 5. i 6. razreda u ponedjeljak 18. rujna 2023. održala radionicu *Građevinarstvo i život uz more*.

Glavni je cilj ovog projekta povezivanje znanosti s društvom, jačanje istraživačkog obrazovanja te razumijevanje znanosti i njezin utjecaj na plavo društvo. Naši učenici su aktivno sudjelovali u radionici dajući odlične prijedloge i odgovore na pitanje što

građevinari mogu napraviti da smanje negativni utjecaj na morski okoliš te kako klimatske promjene utječu na izgrađeni okoliš. Nakon uvodnog predavanja, razgovora i diskusije učenici su se podijelili u dva tima te uz pomoć dostupnih materijala izradili model plutajuće kuće koja je otporna na poplave. Nakon što su završili svoje modele, napravili su test kojim su provjerili hoće li njihov model plutati ako u posudu uliju vodu. Bili su veoma ponosni kad su shvatili da su oba modela uspješno prošla test s vodom. Ova vrlo korisna radionica potaknula je učenike na razmišljanje kako građevinarstvo, a i oni sami utječu na morski i izgrađeni okoliš.

Škola u prirodi

Učenici četvrtih razreda OŠ Ivan Duknović te PŠ Vrsine, PŠ Blizna i PŠ Sevid, zajedno sa svojim učiteljicama, proveli su predionih pet dana u rujnu u prelijepoj Slavoniji i Baranji.

Prvi dan posjetili su gradić smješten podno mitske planine Klek – Ogulin, gdje su bili u Ivaninoj kući bajke, prošli preko Trga kralja Tomislava, vidjeli i čuli legendu o Đulinom ponoru te pili vodu s urela Cesarovac.

Drugi dan, ništa manje zanimljivo, posjetili su najveći grad u Slavoniji – Osijek. Tamo su imali radionicu izrade skulptura od slame uz pomoć akademskog kipara Nikole Fallera. Brojne biljne i životinjske vrste vidjeli su na močvarnom području

nastalom djelovanjem rijeka Drave i Dunava – Kopačkom ritu, čije je pristanište na jezeru Sakadaš.

Treći dan posjetili su naš najljepši grad obilježen razornim stradanjima u Domovinskom ratu koji u nama budi istodobno osjećaj tuge, ali i ponosa – Vukovar. Uz pomoć stručne osobe obišli su središte grada, Vodotoranj – gdje im je bio najveći izazov spuštati se stepenicama, Spomen dom Oučaru i Muzej uučedolske kulture.

Četvrti dan su posjetili đakovačku katedralu sv. Petra koju je papa sv. Ivan XXIII. nazvao „najljepšom katedralom od Venecije do Istanbula“. Posjetili su i Državnu ergelu poznatu po uzgoju konja

lipicanaca. Peti dan u jutarnjim satima prošetali su Vinkovcima središnjim parkom, vidjeli spomenik banu Šokčeviću i zgradu Gradskog muzeja. Potom su se uputili prema Slavonskom Brodu gdje su posjetili Dom Ivane Brlić-Mažuranić. Šetnjom uz rijeku Savu tragali su za Potjehom koji je tražio istinu. Bilo je ovo jedno doista nezaboravno putovanje!

Učenici četurtih razreda sa svojim učiteljicama u Vukovaru

*Kad si sretan
i sunce za tobom žuri.*

I. B. Mažuranić

Spisateljica Jelena Pervan posjetila PŠ Vrsine

2. listopada 2023. PŠ Vrsine posjetila je spisateljica Jelena Pervan koja sebe voli nazivati *piskinja* jer ju je davno tako nazvao jedan dječak i to joj se jako свидjelo. Upoznala je djecu s djevojčicom Tonkom i njenim Sutrićima, a svojom glumom uvela ih u svijet priče. Poput Tonke u priči i učenici iz PŠ Vrsine stvarali su svoje boje, dali im imena i dobro se zabavili. Teta Jelena, *piskinja*, predstavila im je i svoje druge priče. Saznali su da najviše voli puding od vanilije i da kao dijete nije uopće voljela čitati knjige, a onda je pročitala knjigu *Charlie i tvornica čokolade* te se jednostavno zaljubila u

čitanje, a nešto kasnije i u pisanje. Na kraju susreta djeci je darovala svoju knjigu *Pudingo* za njihovu malu školsku knjižnicu.

spisateljica Jelena Peruan s učenicima PŠ Vrsine

Priroda je zakon!

učenici iz PŠ Gustirna, Vrsine i Sevid

Početak listopada nam je s Murtera poletio i u Sevid sletio veliki prirodoljubac galeb Marko. Zajedno s biologinjom i spisateljicom Martinom, galeb se upoznao s djecom iz PŠ Gustirna, Vrsine i Sevid. Susret je započeo animiranim filmom gdje su se djeca upoznala s kornjačom Leonardom koji se, plivajući do Kornata, zapleo u ribarsku mrežu. Nakon toga djeca su čitala priču o uvali Telašćica te njezinim stanarima, od kojih ih je impresionirao ronilac uranac (gnjurac) čiji je zaron dubok do 60 m.

Još je dosta priča galeb napisao i parkova posjetio, a na nama je da slijedimo njegov trag jer priroda je zakon!

Europski tjedan programiranja (EU Code Week)

Europski tjedan programiranja društvena je inicijativa čiji je cilj na zabavan i angažirajući način svima približiti programiranje i digitalnu pismenost. Ove godine učenici 1. i 2. r. PŠ Vrsine pod vodstvom učiteljice Dijane Rinčić sudjelovali su u *Europskom tjednu programiranja (EU Code Week)*. Učenici su kodirali bez računala kroz zabavne aktivnosti i uz pomoć svakodnevnih materijala. Naučili su osnovne koncepte kodiranja kreirajući vlastite algoritme i mijenjajući kodove kada uoče greške, bez upotrebe računala. Priključili su se događanju u organizaciji OŠ Trilj te su izvanmrežno kodirali na

temu jeseni. Bio je ovo zaista izazovan tjedan, učenici su se veselili svakom novom zadatku, igrali su se i računalno razmišljali bez računala te su dobili certifikate za svoj rad.

Dani kruha

U četvrtak 26. listopada 2023. učenici PŠ Blizna i njihovi učitelji obilježili su Dane kruha i zahvalnosti za plodove zemlje. Cijelom školom širio se miris kruha, peciva, kolača i ostalih plodova

zemlje koje su djeca donijela kako bi uveličala taj dan.

Prije blagovanja hrane i ostalih proizvoda koje su djeca donijela, ravnatelj, učitelji i učenici pomolili su

fotografija: školska arhiva

se i zahvalili Bogu i ljudima na hrani koju svakodnevno blagujemo. Ravnatelj je zazvao Božji blagoslov na hranu i sve prisutne. Nakon molitve uslijedilo je zajedničko blagovanje hrane radosna srca.

Anamarija Rincić, 4. r. PŠ Vrsine

Plavi kaputić 30 godina poslije

Plavi kaputić - 30 godina poslije, film Jakova Sedlara, prikazan je u petak 17. studenog uoči Dana spomena na žrtvu Vukovara i

Škabrnje. Film je prikazan u atriju škole, a govori o poznatoj djevojčici u plavom kaputiću. Fotografija njezinog uplakanog dječjeg lica snimljena u koloni u razrušenom Vukovaru obišla je svijet i postala simbol stradanja djece u Domovinskom ratu.

fotografija: školska arhiva

Josipa Šteker, 3. r. PŠ Vinišće

Učenici su zapalili lampione uz mural posvećen Vukovaru. U kulturno-umjetničkom programu nastupili su članovi KUU „Andrija Matijaš-Pauk“.

Željka Mitrović Jurić, ta ista djevojčica u plavom kaputiću, posjetila je i učenike PŠ Vrsine te im je pričala o danima provedenim u skloništu, o odlasku iz voljenoga grada, o prijatelju Aci kojeg su ubili pred njenim očima, o strahu za ujaka kojeg su odveli u logor. Bio je to urlo emotivan susret za Željku, a i djecu.

Svjetski dan izumitelja u PŠ Vinišće

U mjesecu studenome je u PŠ Vinišće bilo aktivno i radno. Uz prezentacije i proučavanje životopisa hrvatskih izumitelja, istraživanje, pokuse i likovne radionice 9. studenoga obilježili su Svjetski dan izumitelja.

Na tužnu obljetnicu Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i žrtve Vukovara i Škabrnje, učenici su izrazili poštovanje prema svim žrtvama Domovinskog rata. Kroz literarne i likovne radionice slušali su o prošlosti kako bi jednog dana stvarali bolju budućnost bez riječi rat, rušenje, bol i stradavanje. Zajedno s učiteljicama pogledali su dokumentarni film,

izradili likovne radove, a potom zapalili svijeće ispred murala posvećenog palom hrvatskom branitelju iz njihovog mjesta, Marinu Mlačiću.

fotografija: školska arhiva

Božićni koncert školskog zbora

U petak 15. prosinca 2023. u matičnoj školi u Marini održan je božićni koncert školskog zbora **Veselite se navješćujem** pod vodstvom učitelja Glazbene kulture Mladena Kalebića. Zbor je izveo nekoliko prekrasnih pjesama koje su osuježile predbožićno vrijeme u našoj školi.

Solidarnost kao imperativ u predblagdansko vrijeme

Mjesec prosinac je u znaku ljubavi, mira, zajedništva i veselja. Mjesec je to i u kojemu se obilježava Međunarodni dan solidarnosti (20. prosinca). Učenici 8. razreda PŠ Blizna Donja zajedno sa svojom razrednicom stvorili su jednu prekrasnu priču o solidarnosti. Kupnjom božićnih i novogodišnjih čestitki, koje izrađuju djeca SOS Dječjih sela Lekenik i Ladimirevci, pokrenuli su „lavinu“ pozitivnih emocija u ovo predblagdansko vrijeme.

učenici 8. r. PŠ Blizna

Učenici su čestitke ispisali prigodnim porukama i poslali na adrese svojih najmilijih. Svojim su priložima nekome djetetu uljepšali blagdansko vrijeme, a svoja srca ispunili toplinom, uz poruku: **Neka nam svima solidarnost bude kao imperativ!**

Večer matematike u matičnoj školi

Večer 14. prosinca 2023. prošla je u zanimljivoj i dinamičnom druženju učenika i roditelja uz zabaune i kreativne zadatke iz matematike koje su pripremili učiteljice matematike Marija Buzov i Katija Špika, učiteljica razredne nastave Ivona Špika i pedagoginja Petra Relja. Učenici i roditelji bili su raspoređeni u tri učionice. Svaki učenik je dobio svoju putovnicu u koju je skupljao potvrde za

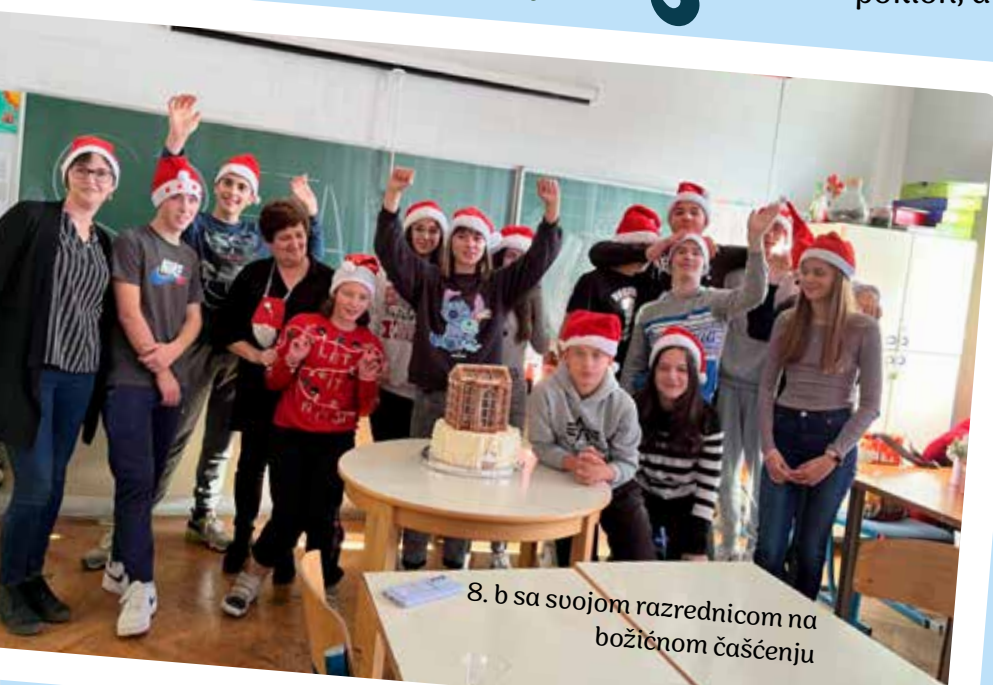
fotografija: školska arhiva

odrađene zadatke. Na kraju su učenici dobili zahvalnice za sudjelovanje te se počastili hranom i sokom. Večer je prošla u ugodnom druženju, a roditelji su rado sudjelovali s djecom u svim aktivnostima, što je i cilj ovog projekta. Vidimo se i sljedeće godine!

Božićno čašćenje 8. b

Već tradicionalno se učenici našeg razreda u posljednjem tjednu prije Božića međusobno daruju. Početkom prosinca slučajnim odabirom izvučemo kome ćemo kupiti poklon, a zatim se zajedno pogostimo.

Razrednica nam svake godine napravi tortu s prigodnim ukrasima, a mi pripremimo piće. U svim našim aktivnostima uvijek sudjeluje i naša pomoćnica u nastavi - teta Ljiljana, koja nas i tijekom godine uvijek razveseli slatkišima. Naša božićna druženja su uvijek posebna, al' ove godine smo pomalo i tužni jer nam je ovo zadnja proslava Božića u osnovnoj školi.

8. b sa svojom razrednicom na božićnom čašćenju

Dan sigurnijeg interneta 6. veljače 2024.

Ovogodišnji Dan sigurnijeg interneta obilježili smo pod sloganom *Gejmaj sigurno - zajedno za bolji internet*. Razrednice i razrednici u suradnji s pedagoginjom škole proveli su radionice unutar svog razrednog odjeljenja. Stalno osuještavanje djece i mladih na temu sigurnosti na internetu je od velike važnosti u vremenu u kojem živimo. Gotovo nema djeteta koje svakodneвно ne koristi neki oblik tehnologije. Iako nam ista donosi puno prednosti i olakšava život, u isto vrijeme pretjerano i nesavjesno korištenje može naštetiti u razvoju djece i mladih.

Pastoralni pohod biskupa Rogića našoj školi

*Isus te svojim probodenim rukama
Privukao k sebi*

*Duboko se zagledao u tvoje oči
Na svoje je srce tvoju pritisnuo glavu.*

Zvona su dugo zvonila,

*Pjesme se pobožno orile, narod ti hrli
Jer Isus se duboko zagledao u Tvoje oči
Isus te dugo, dugo na svome srcu grlio.*

fotografija: školska arhiva

Riječima pjesme učenici naše škole dočekali su biskupa mons. Tomislava Rogića. Tomislav Rogić, šibenski biskup, 14. ožujka 2024. u sklopu svog pastoralnog pohoda župi u Marini, posjetio je matičnu školu te PŠ Vrsine. Tom prigodom susreo se s učenicima i djelatnicima škole. Nakon kratkog pozdrava učenika i riječi dobrodošlice, zbor naše škole pod vodstvom učitelja Mladena Kalebića

otpjevao je pjesmu *Kakav prijatelj je Isus*, a potom je ravnatelj Joško Čudina biskupa izvijestio o životu i radu u našoj školi.

U svom obraćanju istaknuo je dugogodišnju povijest poučavanja i obrazovanja u Marini koja je započela 1844. s don Franom Macanovićem te je govorio o prostornoj organizaciji škole, kao i o projektima koji se u njoj provode. Otac biskup zahvalio je na toplim

riječima dobrodošlice i u srdačnom razgovoru s učenicima podsjetio na izazovno i plodonosno korizmeno vrijeme te progovorio o vjeri u Isusovo uskrsnuće kao temelju naše vjere. Slijedilo je zajedničko fotografiranje biskupa, učenika i djelatnika ispred škole te kratko druženje biskupa i djelatnika u školskoj zbornici.

Glazba kao lijek

I naš je školski zbor vrlo aktivan

U petak 10. suibnja 2024. članovi školskog

zboru pod vodstvom učitelja Mladena Kalebića posjetili su Ustanovu za starije osobe None u Seget Vranjici i održali koncert povodom Majčinog dana na oduševljenje svih korisnika.

Po dolasku je učitelj Mladen pozdravio korisnike i obećao im dobru zabavu. Pozvao ih je da zapjevaju zajedno s djecom jer za njih su pripremili pjesme njihove mladosti.

Nizala se pjesma za pjesmom: *O more duboko, Jemala sam dragoga, Dizala skutu visoko...* Na licima naših domaćina vidio se osmijeh, s radošću su nam pljeskali, neki su i zapjevali. Nakon

proba školskog zboru

koncerta učenici i korisnici su se družili u prekrasnom ambijentu vrta na prigodnom domjenku, a na odlasku su zahvalili gospođi Mirjani, ravnateljici Ustanove None.

Prije odlaska korisnici Ustanove su ih pozvali da opet dođu uoči božićnih blagdana i razvesele ih svojom pjesmom jer ne zaboravimo da glazba doista djeluje poput lijeka.

Osim božićnog koncerta te koncerta u Ustanovi za starije None, učenici školskog zboru ovog su proljeća pod vodstvom učitelja Mladena Kalebića otišli na koncert u Hrvatski dom u Splitu.

školski zbor s korisnicima Ustanove None

školski zbor u Splitu na rivi

Uživali su u predstavi *Karneval životinja* koju je izveo orkestar Glazbene akademije u Splitu pod ravnanjem maestra Harija Zlodre. Upoznali su i vidjeli uživo sve one instrumente o kojima uče u školi, saznali koja je uloga dirigenta te doživjeli punoću i bogatstvo zvuka pravoga orkestra. Nakon predstave učenici su se prošetalu gradom te su čak i zapjevali u prekrasnom ambijentu povijesnog Vestibula. Veselimo se novim koncertima školskog zbora i sljedeću školsku godinu!

Vrt PŠ Vrsine

NA HRT-U DODIJELJENE
NAGRADE NAJLJEPŠIM
ŠKOLSKIM VRTOVIMA U 2023.

Treće mjesto u kategoriji najljepšeg školskog vrta za našu PŠ Vrsine

15. ožujka 2024. u studiju Bajsic na Prisaolju održana je završna svečanost projekta *Najljepši školski vrtovi u Republici Hrvatskoj* na kojoj su proglašeni pobjednici za 2023. godinu.

Ovaj projekt promiče isključivo organsku poljoprivredu, uzgoj izvornoga i domaćega bilja, prepoznavanje ljepote vlastita krajolika te povratak tradicijskim vrtovima u svim hrvatskim područjima.

dodjela nagrade PŠ Vrsine na HRT-u

Budući da smo 2009. dobili cvjetnu zastavu koja krasi naše školsko predvorje i diplomu Najljepši školski vrt područnih škola te 2021. diplomu za kontinuitet u uređenju školskog vrta, ovo nas je priznanje iznenadilo i obradovalo. Hvala Poujerenstvu na čelu s voditeljicom projekta Đurđicom Čočić te svima koji pomažu da naš vrt raste i cvjeta. (učiteljica Dijana Rinčić)

Rinčić, voditeljica školskog vrta, u pratnji spremačice **Stane Lourić**, jedne od važnih karika u nastajanju njihovog školskog vrta te ravnatelja marinske škole **Joška Ćudine**.
(www.trogirskiportal.hr)

Sve pohvale našoj učiteljici Dijani Rinčić i njezinoj vrijednoj spremačici i pomagačici gđi Stani Lourić. Želimo im i dalje uspješan rad u vrtu te mnogo budućih nagrada za

ovaj dugogodišnji projekt jer uz trud i zalaganje uspjeh nikad ne izostaje.

„Godišnje se na natječaj javlja stotinjak škola iz cijele Hrvatske. Vrsinska škola u tom projektu sudjeluje 20 godina te je dobila brojne nagrade. Tako je priznanje za novoutemeljeni školski vrt dobila 2004., 2009. za najljepši vrt područnih škola, 2014. i 2016. voditeljica Dijana Rinčić pohvaljena je kao uspješan voditelj, 2017. škola je dobila priznanje za originalnu ideju u vrtu – kamena kućica, a u 2021. zaslužila je priznanje i nagradu za kontinuitet ljepote okoliša najljepših školskih vrtova. Ovogodišnju je nagradu primila učiteljica **Dijana**

Ove godine smo u sklopu Mladih biologa odlučili istražiti i proučiti život morskih stanovnika. Pripremili smo zanimljivosti o meduzi koju smo i slikali te o glavatoj želvi, često „napadačici“ na kupaće ovog ljeta kod Čiova.

Meduza „jaje na oko“

slika meduze „jaje na oko“ u makarskom arhipelagu • fotografija i tekst: Antea Šodur, 6. r. PŠ Blizna

Ona je tipični stanovnik Sredozemnog mora, a neobična je zbog svog imena. Zovu je „jaje na oko“ zbog oblika njenog zvuca. Naraste najviše do 35 cm i smatra se bezopasnom, najuočljivija je na oko 1 m dubine i obično se javlja krajem ljeta. Ova vrsta praćena je ribicama koje se skrivaju ispod klobuka, stoga se ne preporučuje dirati. Endemična je i hrani se planktonom, a ponekad, kao što je to bilo ovaj put u Makarskoj, usreći nas svojom pojavom jer baš ju je lijepo vidjeti u morskom plavetnilu. Riječ je o iznimnom primjerku dobroćudne meduze. Njezin povišen klobuk ima kraće i dulje žarnice bijele i u ovom slučaju ljubičaste boje što je i u dubini čini primjetnom. Ljudi se boje meduza, no ova nije nimalo opasna već je pokazatelj čistoće mora.

Glavata želva

- opasna ili ne?

Ovo je strogo zaštićena morska kornjača, a saznali smo da su njezini napadi vrlo rijetki, no događaju se. Ljudi trebaju biti sujesni da mi ulazimo u njezin teritorij u moru, a ne ona u naš.

Ime je dobila zahvaljujući velikoj glavi s jakom čeljusti i snažnim čeljusnim mišićima. Jednako kao i kod svih ostalih kornjača, i glavata želva karakteristična je po oklopu čvrste strukture koja joj prekriva gotovo cijelo tijelo. Kod odraslih želvi oklop je ovalnog oblika, ova

kornjača je vrlo velika, a u prosjeku teži do nevjerojatnih 115 kilograma.

Živi 60-ak godina, zapravo je mesojed što znači da redovito jede raznolike vrste morskih životinja kao što su meduze, mekušci, ježinci, rakovi, školjkaši i sitnije ribe.

Stručnjaci smatraju da glavate želve nisu opasne i da napadaju samo kad se osjećaju ugrožene. I mi tako mislimo jer lijepo ju je vidjeti iako ovaj put nismo imali sreće da je vidimo i slikamo. Nadam se da bismo prošli bez ugriza!

tekst: Antea Šoda, 6. r. PŠ Blizna

Bepo Orlić, 1. r. PŠ Vinišće

Zašto je toliko popularna?

Njezina glazba ne samo da je prikupila više od 26 milijardi streamova na Spotifyju te na Instagramu ima više od 281 milijun pratitelja, već je u posljednje vrijeme postala još popularnija kao djevojka igrača Kansas City Chiefsa Trvisa Kelcea. Pogadate o kome se radi – o megapopularnoj pjevačici Taylor Swift čija je glazba emotivna i jednostavno zarazna, no ništa od toga ne bi bilo bez velikog talenta. Njezina diskografija obuhvaća više žanrova, a pjesme su joj nadahnute osobnim životom te pokazuje iznimnu sposobnost pisanja pjesama koje osvajaju svjetsku publiku, a najčešće govore o propalim ljubavima. Najdraža njezina

pjesma mi je *You belong with me* koju je objavila davne 2008., a ove godine objavila je novi album *The Tortured Poets Department*.

Zanimljivo je da je počela pisati pjesme s 10 godina, a sad ima 34 godine. Obitelj je tada brzo shvatila da neće doživjeti veliki uspjeh ako se ne presele u Nashville te su to i učinili, a Taylor je potpisala ugovor s RCA Records i Sony/ATV Music Publishing – najvećom glazbenom izdavačkom kućom. Njezin album *Fearless* bio je najprodavaniji prije 15 godina te je tada postala najmlađa dobitnica nagrade za najbolji album u povijesti.

Poznato je da komunicira sa svojim obožavateljima putem društvenih mreža jer voli čuti njihovo mišljenje, stoga i nije čudno što je toliko popularna i omiljena među slavnima. Neke zanimljivosti vezane za nju su da obožava mačke, isto kao Baby Lasagna, voli jesenje boje i crveni ruž. I za kraj, T. Swift je postala jedna od najprodavanijih glazbenica svih vremena, žena s najviše streamova na Spotifyju i jedina izvođačica koja ima pet otvorenih albuma s više od milijun prodanih primjeraka u SAD-u. Možemo zaključiti da je sa svoje 64 nagrade pop-ikona.

Slavan preko noći

pano PŠ Vrsine – Rim, Tim, Tagi, Dim

Marko Purišić, poznatiji kao Baby Lasagna, toliko je jednostavan i skroman unatoč velikoj popularnosti koju je stekao u vrlo kratkom periodu. Ima 28 godina, obožava mačke i predstavljao je našu zemlju na Eurosongu u svibnju 2024. te osvojio povijesno drugo mjesto s pjesmom *Rim, Tim, Tagi, Dim* koja je planetarno popularna ne samo u našoj zemlji, već u čitavom svijetu. Važno je naglasiti da je bio prvi po glasovima publike te je uoči Eurosonga vladala prava Baby Lasagna groznica. Pjesma ima dublje značenje te govori o mladiću koji odlazi iz svog rodnog kraja za boljim životom. Spot je spoj tradicionalnog i u isto vrijeme originalnog. Napisana je na engleskom jeziku i veoma je energična.

Nedavno je otkrio da je u nekom periodu života čak mislio i odustati od glazbe jer ga je bilo sram što ne radi nešto konkretno. Srećom nije to napravio jer sad ne bismo imali tako popularnu pjesmu na koju svi rado plešemo.

Marko, nadamo se da ćeš nas nastaviti uveseljavati i svojim novim pjesmama te ti želimo puno uspjeha i sreće u glazbenoj industriji!

Zlatni vaterpolist

Marko Bijač, naš zlatni vaterpolist, jedan je od najtalentiranijih vratara u svijetu vaterpola. Rođen je 10. rujna 1993. u Splitu gdje je i započeo svoju sportsku karijeru. Od malih nogu pokazivao je izuzetan talent i strast prema vaterpolu. Svoj prvi profesionalni ugovor potpisao je za VK Jadran Split u kojem je brzo privukao pažnju svojim izvanrednim refleksima i čvrstom obranom. Njegova odlična igra privukla je pozornost najboljih klubova u Europi, stoga je 2014. prešao u redove talijanskog Pro Recca gdje je nastavio svoj uspon k urhu.

Marko Bijač nije samo sjajan vratar, već je izuzetno važan član hrvatske vaterpolske reprezentacije. Sudjelovao je na mnogim međunarodnim natjecanjima uključujući

Olimpijske igre i sujetska pruenstva. Njegova prisutnost na голу uvijek daje dodatno samopouzdanje ekipi, a njegove obrane često su ključne za pobjede.

Ono što ga izdvaja njegova je izuzetna tehnika, ali i mentalna snaga koja mu omogućuje da ostane koncentriran i odlučan, čak i u najzahtjevnijim situacijama. Njegova posuećenost sportu i kontinuirani rad na sebi čine ga uzorom mladim vaterpolistima diljem svijeta. Uz sve sportske uspjehe Marko Bijač također je poznat po svojoj skromnosti i timskom duhu. On je ne samo izurstan sportaš, već i izniman čovjek izvan bazena. Svojim primjerom inspirira ljude da vjeruju u sebe i teže k ostvarenju svojih snova.

tekst: Karlo Radić, 8. a

Dica i Čakavica

29. svibnja 2024. u prepunoj dvorani Andrija Matijaš-Pauk u Marini u organizaciji naše škole, održan je XII. susret djece i učenika čakavaca Dica i Čakavica. Riječ je o manifestaciji mobilnoga karaktera koja je pokrenuta 2011. godine na inicijativu ravnateljice Jadranke Šošić povodom jubilarne 20. ČAkauske večeri. Cilj ovog projekta je očuvanje i širenje čakavskog izričaja.

fotografija: školska arhiva

Manifestacija je ove godine okupila učenike iz sedam osnovnih škola i djecu iz šest dječjih vrtića. Sudjelovalo je oko 130 djece i 40-ak mentora iz nekoliko gradova i mjesta Splitsko-dalmatinske županije: Hvara, Staroga Grada, Bola, Splita, Kaštel Sućurca, Kaštel Gomilice, Kaštel Novog, Kaštel Starog, Segeta Donjeg, Trogira, Vinišća i Marine. Izmjenjivale su se recitacije, pjesma, ples, čakavska rič je zvonila Marinom. Posjetitelji su uživali u jedinstvenom doživljaju, a oni malo stariji vratili se u dane mladosti kad je u svakoj kali sa svake ponistre, na svakom kantunu ČA zvonilo.

Gost večeri bio je trogirski čakavski pjesnik Duško Geić, jedan od dva žiuća izvorna govornika trogirске čakavice.

Duško Geić, trogirski čakavski pjesnik

mandolinski sastav KUU „Andrija Matijaš-Pauk“

Svoje bogato pjesničko djelo izgradio je upravo na ovom zavičajnom trogirskom idiomu i vrlo malo ga ima u hrvatskoj poeziji, stoga predstavlja pravo bogatstvo jezičnog izričaja. Njegova poezija je i tradicionalna i suvremena, a u tome i leži njezina jedinstvenost.

U glazbenom dijelu nastupili su članovi mandolinskog sastava Kulturno-umjetničke udruge Andrija Matijaš-Pauk i školski zbor.

Idejna začetnica ovog projekta Jadranka Šošić, ravnateljica OŠ Bijaći, zahvalila je domaćinima na organizaciji, a mentorima i roditeljima na uloženoj trudu i podršci te svima koji ulažu dodatne napore kako bi očuvali jezik pradjedova.

U ime naše škole obratio se ravnatelj Joško Čudina te istaknuo kako na ovaj način pridonosimo očuvanju čakavice, naše tradicije, koja je vidljiva u našim gradovima, kaletama, čipkama kamenih zidova, suzama, znoju te radu težaka i ribara.

Jadranka Šošić, ravnateljica OŠ Bijaći

Joško Čudina, ravnatelj OŠ Ivan Duknović

uzalud sav trud ako nemamo kome ostaviti nematerijalno bogatstvo koje čuvamo.

U manifestaciji su sudjelovali i učenici naše škole: recitaciju *Kradljivac sriće* izveli su učenici 1. r. pod mentorstvom učiteljice Zrinke Ivančić, a 4. predstavio se *Bodulskom baladom* pod mentorstvom učiteljice Slađane Matijaš. Učenici iz PŠ Vinišće izveli su recitaciju *Nas dva skupa* pod mentorstvom učiteljica Dinke Belas i Nikoline Anđelić.

U ime Općine Marina nazočne je pozdravio predsjednik Općinskog vijeća Davor Radić te istaknuo kako je sretan što se ovakav ueleban događaj ove godine održava baš u Marini te zahvalio svima koji su došli s kopna i otoka. Također, zahvalio je svima na očuvanju baštine i tradicije koju prenose na djecu jer

U sklopu manifestacije gosti su imali prigodu i razgledati Marinu uz stručno vodstvo prof. Tee Matijaš Pereže. Hvala svima koji su bili dio ove lijepe priče, a završit ćemo je predionim stihovima Vladimira Nazora koji govore o neprolaznoj ljepoti našeg jezika koji se očituje i u standardnom književnom jeziku i u bogatstvu hrvatskih narječja:

učenici PŠ Vinišće

***U tebi sam uvijek svoj
proživio,***

***Drevni i lijepi jeziče
Hrvata:***

***Rođen na morskom
pragu tvojih vrata,***

***Polako sam te, uz
trud, osvojio.***

tekst: Petar Radović, 8. b

Dani hrvatskoga jezika

...naš jezik ima sve posebne boje,
zvukove, oblike i osobine naše zemlje;
buran kao senjska bura, mekan kao
dvojnice, zanijet kao procvjetala grana
ružmarina, tužan kao kraška pustolina,
veseo kao tambura i dubok kao mrak
naših šuma i tragika našeg mora.

(A. G. Matoš)

Mjesec ožujak posvećen je hrvatskome jeziku. Svake godine, još od 1967., obilježavaju se Dani hrvatskoga jezika (od 11. ožujka do 17. ožujka).

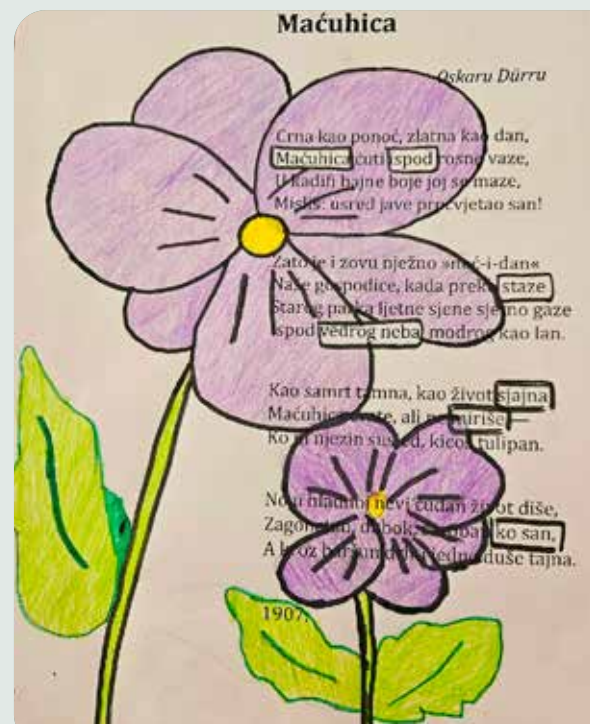
učenički pano za Dane hrvatskoga jezika

To su dani kada se na poseban način iskazuje ljubav i poštovanje prema materinskom jeziku s naglaskom da je važno očuvati materinski jezik i bogatu jezičnu baštinu.

Učenici predmetne nastave PŠ Blizna s učiteljicama Hrvatskog jezika proveli su različite jezične aktivnosti u tjednu obilježavanja ove manifestacije. S obzirom na to da je ove godine 110. obljetnica smrti našeg poznatog književnika A. G. Matoša, njegovo je ime bilo poticaj za likovne i literarne radove. Podijeljeni u skupine učenici su pisali činkvine na temu jezika, oslikavali pjesničke slike Matoševih pjesama, stvarali blackout poeziju,

blackout poezija

Žutom rijekom među golim granama

JEZIK
VOLJEN, TEŽAK
ZNAJES, UČENJE, SPORAZUMJEVANJE
HRVATSKI JEZIK DIDA MOGA
LJUBAV
Stipe Senjanin, 5. r.

čitali zanimljivosti o životu i djelu A. G. Matoša te njegove pjesme, govorili ih naizust – sve su to aktivnosti kojima su učenici, na zanimljiv i kreativan način, obilježili Dane našeg jezika.

Spoznali su da je jezik najbitniji čimbenik identiteta jednog naroda, proširili svoja znanja o hrvatskom jeziku te istaknuli da treba razvijati i njegovati jezično-umjetnički izraz na materinskom jeziku.

Jezik, čist materinji jezik poznavati je prva i najglavnija dužnost svakog pisca. Tko ga ne poznaje, može biti uman, odličan, zanimljiv čovjek, ali dobar, uspješan pisac - nikada. Pokažite mi na jednog jedinog većeg pisca u stranom svijetu što griješi proti pravilima svog jezika.

(A. G. Matoš)

Internet, mediji i umjetna inteligencija

UČENICI O INTERNETU, OSTALIM MEDIJIMA TE O UMJETNOJ INTELIGENCIJI

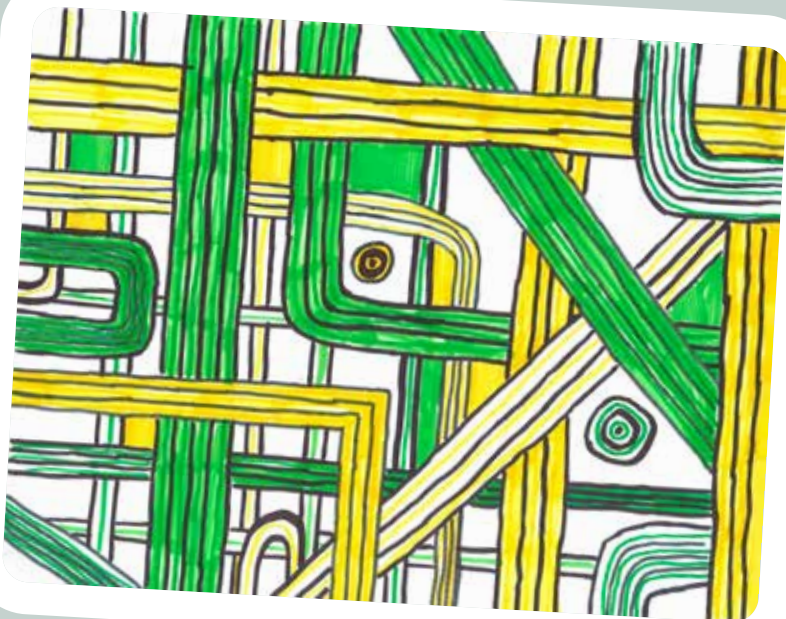
Zanimljivo je što mladi misle o internetu i umjetnoj inteligenciji te kako oni zamišljaju put informacije u računalu što su i prikazali u svojim maštovitim radovima. Teško je pratiti i zamisliti put informacije u računalu, stoga su učenici osmog razreda bili vrlo kreativni i domišljati u pismenom i likovnom izražavanju vezano za ovu vrlo popularnu temu.

O INTERNETU I MEDIJIMA:

U današnje vrijeme gotovo da nema mlade osobe koja nije došla u dodir s internetom kao medijem. Postoje razne društvene mreže koje

privlače mlade, a treba naglasiti da su brojne od njih štetne.

Internet ima i svojih dobrih strana kao što su npr. stranice za učenje, sport, kulturu... Društvene mreže poput

Josip Lourić, 8. a

TikToka, Facebooka i Instagrama jedan su od razloga zašto mladi provode puno vremena na internetu.

Onaj tko misli da internet nije ovisnost kao i svaka druga, gadno se vara. Najmračnija strana interneta je cyberbullying koji neku djecu baca čak i u depresiju.

Uvijek trebamo poštivati temeljna ljudska prava, pa tako i za vrijeme komunikacije putem društvenih mreža.

Mladi su u prošlosti smišljali vlastite igre i uživali u zajedničkom vremenu, a danas svako dijete ima svoj telefon i tablet te su mu oni, nažalost, najbolji prijatelji.

Internet, kao i sve drugo u životu, trebamo koristiti odgovorno i umjereno. Svi mladi, ali i odrasli trebali bi smanjiti vrijeme posvećeno društvenim mrežama, a

umjesto toga baviti se sportom i fizičkim aktivnostima kako bi očuvali psihičko te fizičko zdravlje.

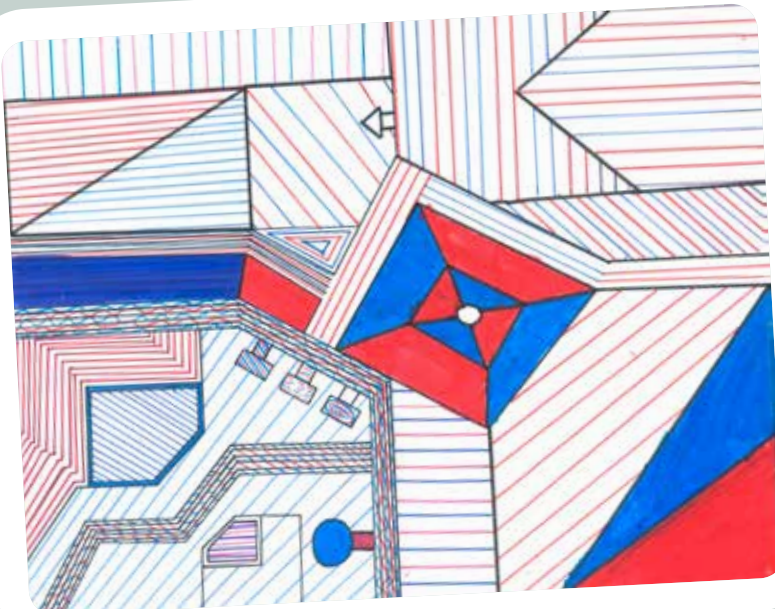
Današnji svijet ne možemo zamisliti bez bilo kakve vrste medija: novine, radio, internet, itd.

Mediji se zloupotrebljavaju za izrugivanje, stavljanje neprimjerenih fotografija i za promoviranje nečega što je loše poput kladionica, raznih alkoholnih pića i sl.

Ako čitamo novine ili slušamo radio, ne možemo pogriješiti zato što obogaćujemo svoj vokabular te slušamo školovane i načitanu ljude. Uglavnom, mediji imaju jako velik utjecaj na današnji svijet.

Trebali bismo svi naučiti da se mediji kao i sve ostale stvari koriste odgovorno jer ćemo jedino tako ostaviti bolji svijet za buduće naraštaje.

Emma Marković, 8. b

O UMJETNOJ INTELIGENCIJI:

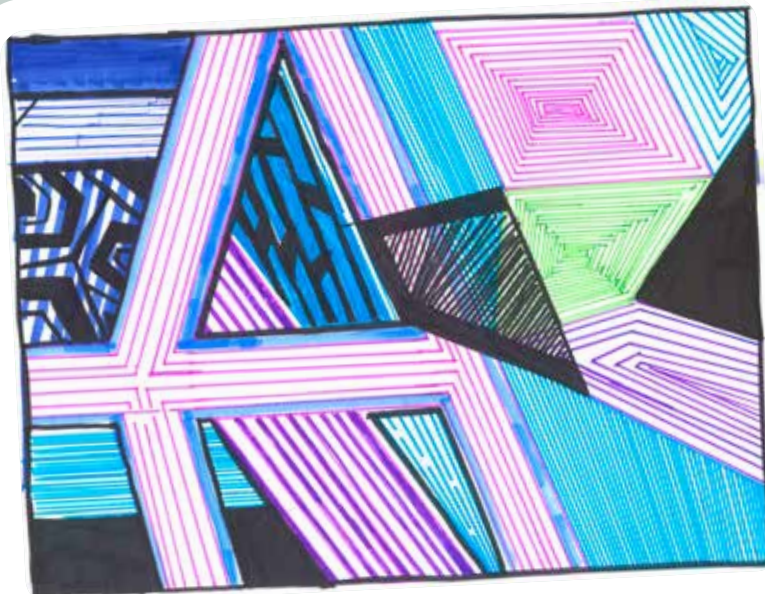
Umjetna inteligencija ne može zamijeniti ljudsku jer nema osjećaje i prije svega to je računalo, a ne ljudsko biće.

Ne mogu zamisliti da ćemo jednog dana postati roboti ili da će nas roboti u potpunosti zamijeniti u svakodnevnim poslovima.

Ne sviđa mi se što umjetna inteligencija može ugroziti naša prava i narušiti nam privatnost.

Dobro je što umjetna inteligencija može napisati sastav i napraviti prezentaciju umjesto nas, no mislim da nam tako samo šteti u jezičnom izražavanju jer zaboravljamo učiti, pisati i samostalno tražiti informacije.

Marija Pereža, 8. b

Sviđalo se to nama ili ne umjetna inteligencija je budućnost koja je neizbježna.

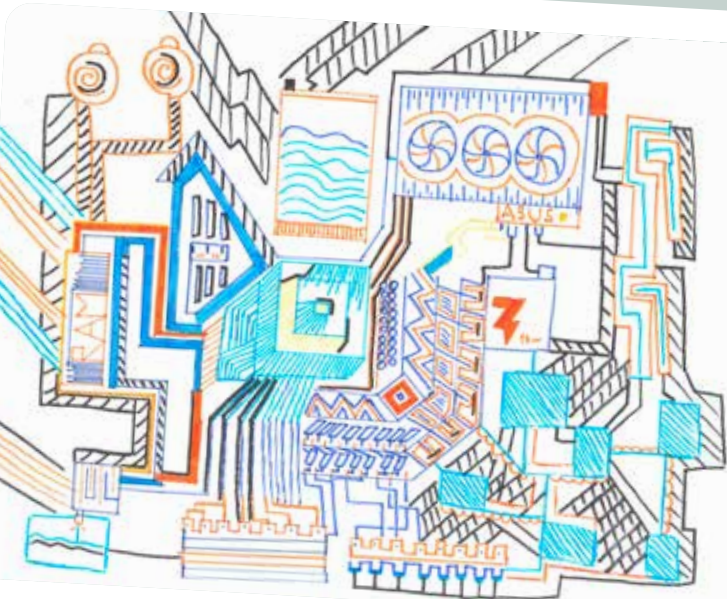
Umjetna inteligencija je stvorena da nam olakša život te je podržavam kao jednu vrstu tehnologije u ovu svrhu koja će svima dobro doći.

Čitala sam da AI radi poput ljudskog mozga, ali da može zamijeniti samo poslove koje čovjek svakodnevno ponavlja.

Smatram da jest korisna u nekim poslovima, no isto tako mislim da neke ne može nikako zamijeniti, pogotovo ne one složene koji se ne odvijaju po nekom zadanom modelu.

I za kraj: sve što je dobro ima i svoje loše strane, stoga u svemu treba biti umjeren i odgovoran kako smo i čuli iz nekih odgovora. Medijima, kao i umjetnom inteligencijom, treba se koristiti racionalno, i to isključivo za pronalaženje potrebnih informacija, a ne za njihovu zloupotrebu.

tekst: Petar Radović, 8. b

Petar Radović, 8. b

Zanimljivo je što AI može nadmašiti ljudska očekivanja u kreativnim zadacima.

S obzirom na to da nam je tema ovog broja Jezik, osim materinjeg učenici su bili aktivni i na području stranih jezika u razredu i na izvanučioničkoj nastavi u Italiji. Strani jezik veoma je važan u sporazumijevanju s ljudima koji nisu govornici našeg jezika i smatra se da je onaj tko govori puno stranih jezika bogat čovjek jer tako mu se otvaraju mnoga vrata u životu.

Europski dan jezika 2023.

Europski dan jezika obilježava se 26. rujna još od 2001.

Ove godine smo na više načina obilježili taj dan, kako u matičnoj, tako i u područnim školama. Učenici od trećeg do osmog razreda sudjelovali su u raznim

akcionostima. Pisali su na stranim jezicima, crtali tipične simbole pojedinih zemalja te nacionalne cvjetove i biljke. Školu i učionice okitili smo zastavicama zemalja. Bilo je veselo i zabauno.

23. Tjedan talijanskog jezika

fotografije: školska arhiva

Učenci sedmih razreda koji pohađaju Talijanski jezik izradili su prigodni pano u listopadu povodom 23. Tjedna talijanskog jezika u svijetu, a ovogodišnja je tema bila *Talijanski i održivost – L'italiano e la sostenibilità*. Pisali su razne zanimljivosti o Italiji na talijanskom jeziku, uključujući

one o Danteu Alighieriju i bogatoj talijanskoj kulturi.

Ova manifestacija se od 2001. održava u trećem tjednu listopada diljem svijeta, a cilj joj je promicanje talijanskog jezika i kulture.

tekst: Borna Jambriško, 7. a

Mia bella Italia!

Učenci naše škole 2. lipnja 2024. otputovali su na četverodnevnu izvanučioničku nastavu u Italiju u pokrajinu Veneto. Tijekom putovanja upoznali su kulturno-povijesne znamenitosti zemlje koja obiluje brojnim prirodnim ljepotama. Italija je zemlja koju godišnje posjećuje veliki broj turista zbog bogate kulturne

baštine, gastronomije i mnogih povijesnih znamenitosti. Učenci su u učionici mnogo slušali o onome što su sada mogli vidjeti uživo i što predstavlja nezaboravan doživljaj. Obilazeći Veneciju i Veronu te uživajući u zabavnom parku Gardaland, CanevaWorldu, Movielandu i safari parku Parco Natura Viva, imali su priliku upoznati mjesta vezana uz mnoge priče

i legende koje su posebno zanimljive (priča o ljubavi Romea i Giuliette u Veroni, povijest čarobnog gradića na obalama jezera Lago di Garda te povijest Venecije, grada koji je pun ljepote i šarma). Za vrijeme putovanja jačali su razredno zajedništvo, uživali u zajedničkom

druženju te su se kući vratili sretni, prepuni dojmova i bogatiji za jedno novo iskustvo.

La persona che parte per un viaggio non è la stessa persona che torna. (kineska poslovice)

PRIMO GIORNO:

Napokon je došao i taj dan! 2. lipnja 2024. u kasnim večernjim satima zaputili smo se autobusom u pokrajinu Veneto, jednu od tri najbogatije pokrajine u

spomenicima. Bio je užitak uživo gledati gondolijere na kanalu Grande, baziliku sv. Marka, Knežev dvor...

Iako smo bili preumorni od puta, bilo je zaista lijepo doživjeti prvo tu kišom okupanu, a onda suncem obasjanu Veneciju.

učenici u Veneciji

Italiji. Oko 10:00 stigli smo brodom u Veneciju – grad na vodi. Tamo nam je vodič Hrvoje ispričao sve o bogatoj povijesti tog turistički toliko popularnoga grada te o njegovim brojnim

SECONDO GIORNO:

Ovaj dan smo zaista uživali! Cijeli dan smo bili u Gardalandu, jednom od najpopularnijih zabavnih parkova

ispred ulaza u Gardaland

u Europi, a i šire. To je mjesto gdje mašta postaje stvarnost, jednostavno uroniš u svijet fantastije, pustolovine, zabave i adrenalina, a najbolje od svega je to što i odrasli i djeca podjednako uživaju.

Nakon večere u hotelu posjetili smo i Sirmione, „mali grad velikih sladoleda“, koji se smjestio na obalama Lago di Garda. U njemu se nalazi tvrđava Scaligeri koju je izgradila istoimena obitelj u 13. st. Tvrđava je zapravo ulaz u povijesni centar Sirmionea i jedan je od najbolje očuvanih dvoraca u Italiji.

Tako je došao kraj i ovom predivnom danu u Veroni, a uskoro se bližio povratak kućama što nas nije baš veselilo.

Julijin balkon

TERZO GIORNO:

Nakon doručka krenuli smo u Parco Natura Viva, a to je bio poseban doživljaj jer smo, vozeći se autobusom, promatrali

hijene, žirafe, lavove, zebre i brojne druge diolje životinje u dijelu parka koji se zove Parco Safari. Drugi dio parka razgledali smo pješice.

U poslijepodnevnim satima nakon ručka posjetili smo Veronu, grad u kojem su se fatalno zaljubili Romeo i Julija. Dan je bio sunčan i uruć, a

mi smo uživali šetajući glavnim trgom. Bili smo i u Areni, a nismo mogli propustiti priliku da vidimo i taj čuveni Julijin balkon gdje se događala jedna od najljepših ljubavnih priča.

Parco Safari

QUARTO GIORNO:

6. lipnja 2024. krenuli smo u CanevaWorld, vodeni park prikladan za djecu i odrasle, te Movieland, obiteljski zabavni park s uožnjama na temu filmova i zabavnim atrakcijama. Bilo je nezaboravno i predivno. Put pun dojmova i

uspomena koje ćemo dugo čuvati. Nakon kasnog ručka u Rock Star restoranu pošli smo svojim kućama bogatiji za jedno novo iskustvo koje ćemo dugo pamtit.

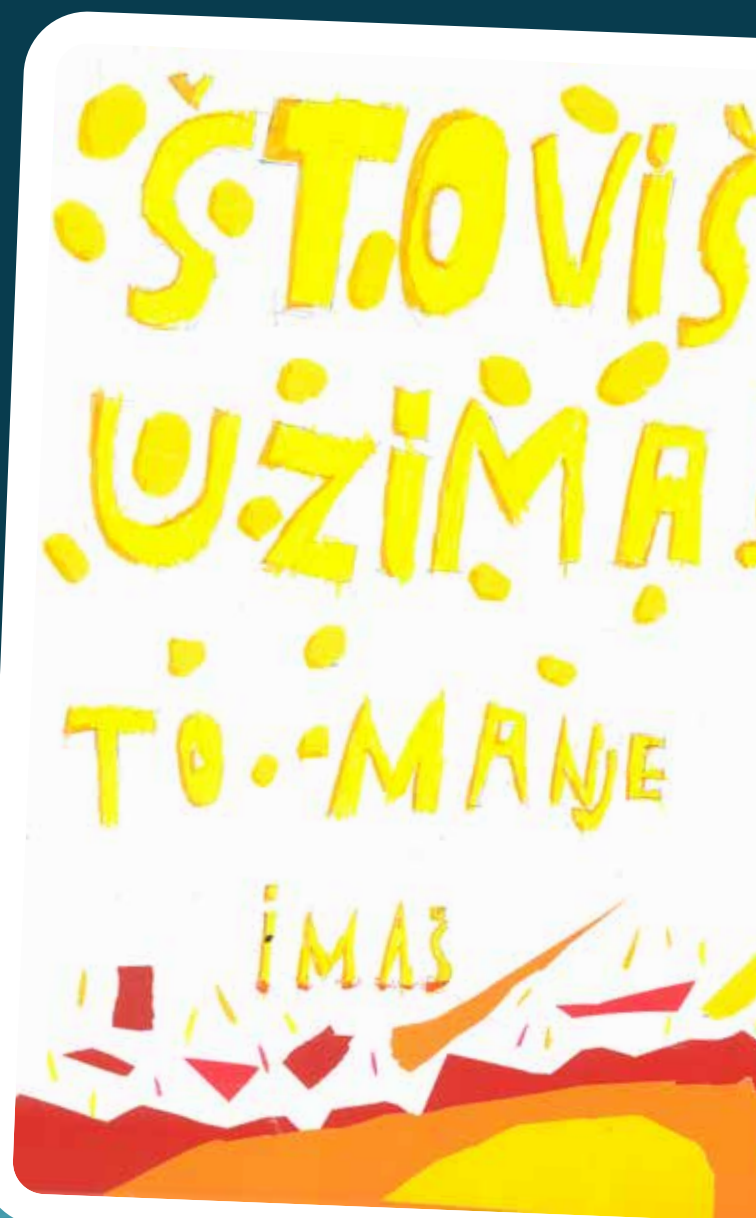

u Movielandu

Ove godine našem Školskom volonterskom klubu priključilo se još više učenika nego lani.

Aktionih sudionika bilo je preko četrdeset uz koordinatoricu školsku pedagoginju Petru Relju. Ponovno smo pomagali potrebitim učenicima naše škole, ali smo i sudjelovali u organizaciji susreta te predstavili svoj rad na HRT-u (HTV1) u sklopu Dnevnika i rubrike „I mi idemo u školu“ Sunčice Findak.

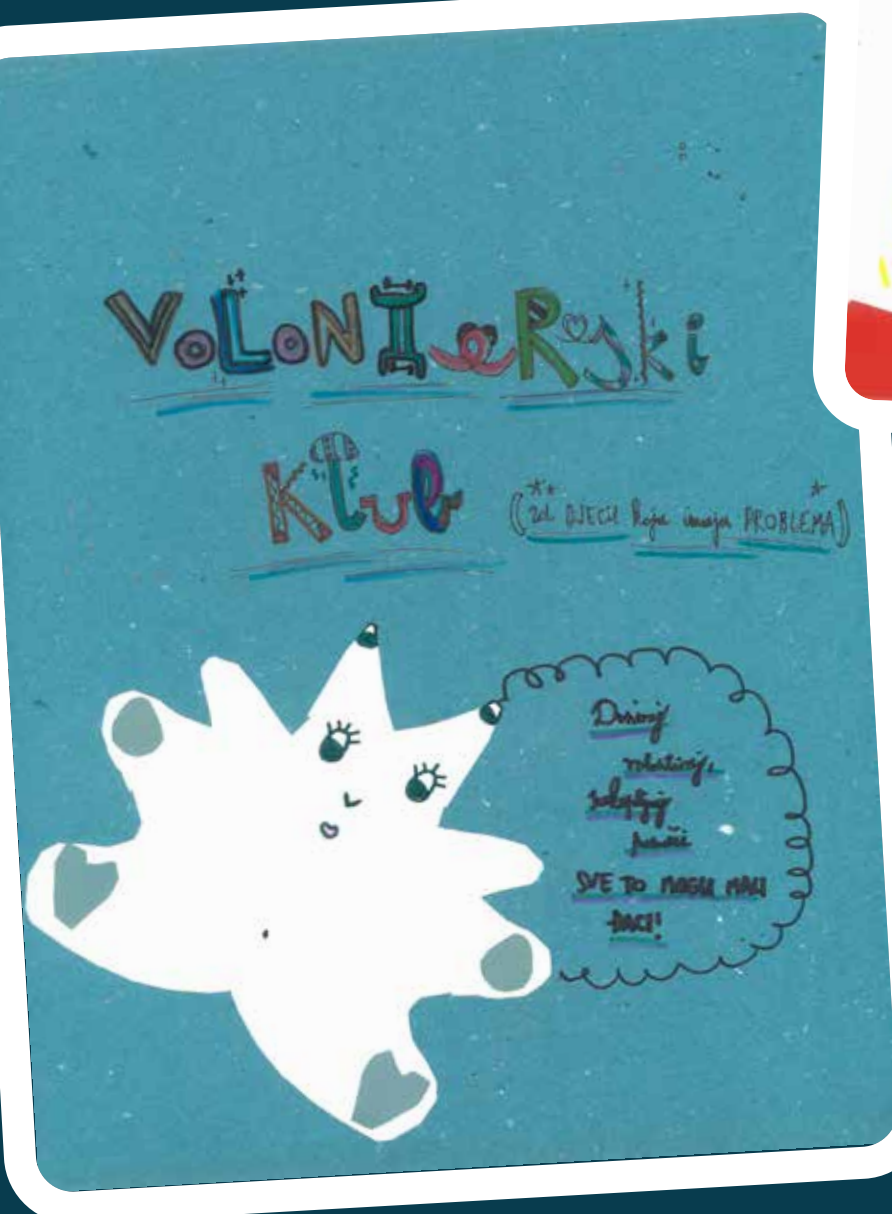
Uvod u božićno vrijeme je i ove školske godine protekao u izradi adventskih

Ivano Jakus, 7. b

uijenaca u čemu su sudjelovali učenici volonteri Školskog volonterskog kluba te sui zainteresirani učitelji. U suradnji sa župnikom uijenci su se prodavali na nedjeljnoj misi 26. studenog 2023., a prikupljeni iznos bio je za donacije potrebitim učenicima naše škole. Zahvaljujemo svim mještanima koji su i ove godine kupili adventske uijence izrađene na

Emma Božan, 5. b

božićnoj radionici učitelja i učenika. Prikupljena sredstva, zajedno s polovicom prikupljenih sredstava od akcije „Za tisuću radosti - Na strani dobra“, donirali smo potrebitim učenicima naše škole. Ovim putem zahvaljujemo i knjižari „Skripta“ iz Kaštel Štaflića na odobrenom popustu. Školski volonterski klub s pedagoginjom Petrom Reljom i ujeroučiteljicom Sanjom

prodaja adventskih vijenaca

izrada adventskih vijenaca

pedagoginja Petra Relja, koordinatorka Školskog volonterskog kluba

Matić završava ovu akciju riječima: „Trag mirisa uvijek ostaje na ruci koja daruje cvijeće.“

U ponedjeljak 8. travnja 2024. našu školu posjetila je Sunčica Findak, HRT-ova urednica i voditeljica, te je snimila prilog za rubriku „I mi idemo u školu“ koji se prikazuje nedjeljom u sklopu Dnevnika u 19:00. Školski volonterski klub predstavio je svoj rad te načine na koje pomaže zajednici u kojoj živimo, školi i jedni drugima. Klub su predstavili učenici Branko Šalov, Leona Anđelić i koordinatorica Školskog volonterskog kluba pedagoginja Petra Relja.

Azra Mujagić, 7. a

TKO
 RANO
 RANI
 RANO
 SREĆE
 GRABI

29. svibnja 2024. Školski volonterski klub sudjelovao je u organizaciji XII. susreta „Dica i Čakavica“. Učenici su dočekali goste iz drugih škola, pratili ih do dvorane, a nakon nastupa ih odveli do škole. Dijelili su im zahvalnice i poklone, sudjelovali u podjeli hrane te pomogli da organizacija susreta prođe u najboljem redu.

U ovoj smo rubrici pripremili mnoštvo likovnih i literarnih radova razredne i predmetne nastave koje su učenici radili tijekom školske godine.

Lipo

Lipa je naša Dalmacija,
lipi je ovi naš kraj,
lipo je sve oko mene
ka mali raj.

Lipa su dica,
lipo je more,
lipo je zima,
a i litnje zore.

Marino Kalinić, 4. a

Balun

Mene je moj did učija
da nima lipše stvari od baluna.
Balun mi je sad sve
i prije je bija.

Drago mi je ča je
dida da sve da volin balun.
Zahvalan san didu,
a sad iman jubau prema balunu.

Luka Matijaš, 4. a

Vedrana Rinčić, 1. r. PŠ Vrsine

Mater

Ča bi ja bez moje matere!
Uvik me za srce ćapa
i neće da me pusti.
Bez moje mati
srce bi mi bilo turdi kamik.

Mater moja
lipa ka anđeo,
dobra ka sunce
i najbolja na suitu.

Roko Šalou, 4. a

Mia Čarija, 2. r. PŠ Vrsine

Priča o uličnoj svjetiljci

Sparina je bila u zraku jer je bilo ljeto. Nad uskom, kamenom ulicom u jednom starom gradu nadvili su se prozori. Na jednom od njih stajala je stara i neugledna svijeća. S vanjske strane iste kuće bila je pričvršćena ulična svjetiljka. Bila je visoka, dostojanstvena i sretna što je mogla osvijetljavati cijelu ulicu.

Ulična svjetiljka htjela je biti prijateljica svijeći, ali joj to nije uspijevalo jer je svijeća bila ljubomorna na njezinu ljepotu i svjetlost. Jednog dana su počele pričati i pričale su toliko dugo da nisu ni primijetile kako vrijeme leti. Postale su prijateljice. Sutradan je svijeća bila tužna iako je samo dan prije pronašla prijateljicu. Svjetiljka ju je pitala zašto je tužna i baš kad joj je htjela odgovoriti, svijeća je izgorjela.

Svjetiljka je nastavila ponosno stajati i svijetliti kao prije, ali je naučila lekciju: ponekad treba biti brži u nekim stvarima u životu jer će one proći pa će nam kasnije biti žao.

Luce Anđelić, 4. r. PŠ Vinišće

More

Sjedim na oštrim stijenama, a veselo more me prska. Kapljice urište, skaču i plešu oko mene. Sunce se skrilo u oblacima iza brda. Pučina plavog mora igrala se s posljednjim zlatnim zrakama koje su polako utonule u tihi, ali sigurni san. Gledam to naše more, toliko posebno i darežljivo, a opet snažno i odlučno. Zajedno s ujetrom kao da mi svira tihu melodioznu pjesmicu. Zove me, ali kasno je već. Moram ići kući i šaljem mu nježni pogled. Pitam se hoće li me i sutra tako žarko zvuati?

Tko će to znati? Samo more. Ono zna sve tajne. I moje i svoje.

Luce Anđelić, 4. r. PŠ Vinišće

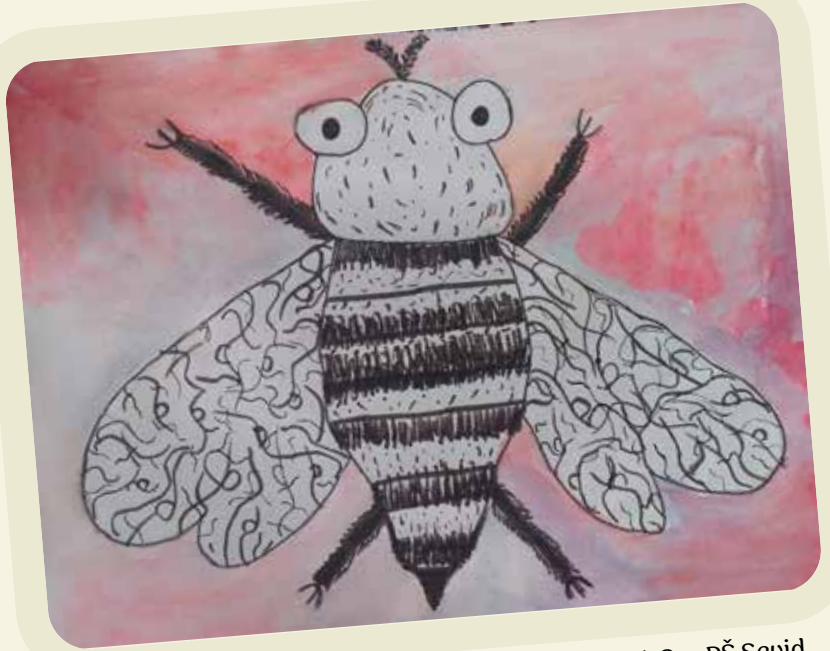
Gita Neveščanin, 4. b

San plavog oblaka

Ploući neбом, plavi oblak je sanjario i maštao. Mislio je kako bi bilo lijepo da se spusti na zemlju.

Vidio je kako hoda beskrajnim zelenim livadama. Kako se kupa u moru, hvata ribu i onda je ispeče svojim malim prijateljicama, zvijezdama. Malo kasnije je lepršao, igrao se sa sretnom i razigranom dječicom. Otišao je čak i u kazalište, gledao predstavu, slušao operu... Sve dok nije otvorio svoje oči i duboko se zamislio. Nije bio ni na tlu, ni na moru, čak ni u kazalištu. Bio je još uvijek na nebu. Sve je to bio samo san!

Luce Anđelić, 4. r. PŠ Vinišće

Dominik Lourić, 3. r. PŠ Sevid

Djecgrad

Djecgrad je grad
u kojemu će živjeti sua djeca.

Djecgrad je grad
u kojemu će radost i mir uladati.

Djecgrad je grad
koji će imati prekrasnih krošanja mnogo,
A nebo će skupa sa suncem
sjati od ljepote i čistoće.

Djecgrad je grad
kojega nitko nikada neće napasti.

Djecgrad je grad
od kojega ljepši grad ne postoji.

Anamarija Rinčić, 4. r. PŠ Vrsine

Lana Božan, 4. b

Brimenica

Prije šezdesetak godina voda se nosila u brimenicama, malin drvenin bačvan. Žena bi se uprtila na leđa ili bi stavila spar u glavu, pa na nju brimenicu. U njoj nije stalo puno vode pa bi išli i po nekoliko puta amo-tamo. Kaže moj susid da je voda bila dragocjena ka zlato i čuvala se svaka kap.

Marta Grkou, 2. r. PŠ Vrsine

Luka Lourić, 1. r. PŠ Sevid

Tonka Palada, 1. r.

Zima

Zima

Hladna, snježna

Grudanje, igranje, grijanje

O, kako volim zimu

Zima

Karla Radić, 4. r. PŠ Vrsine

Sad znam

Tu sam nekoć gledao ono
Za što danas ne znam
Sve se činilo bezlično i žalosno
Bez tvoga sjaja
Bez tvogega sujetla
Kao da se pokušavaš oduprijeti
Tami ovog novog svijeta
Sve se činilo jednolično i tijesno
Jer tad se nije gledalo
Kad će otkucati zadnji čas.

Sada znam zašto su mora čarobna
Zašto sam se tamo divio kiši
Dopuštao joj da me takne
Toj sramežljivoj kiši
Što nije htjela
Da bez njene kapi jutro suane
Tu sam gledao brda i doline
Žari i miline ovoga mjesta
Gdje me majka prvi put
Držala u rukama.

Petar Radović, 8. b

Josipa Šteker, 3. r. PŠ Vinišće

Svaka kuća imala je čatrnju

Pri puno godin ni bilo
uode iz uodovoda. Ljudi su
imali doma svoje čatrnje
ili bi nosili uodu sa seoski
bunara. Voda se nosila
u brimenican, a grabila
se sićin. Na svakoj čatrnji
je sta i trkmar, ako kome
upane sić u uodu da se
more izuadit. Na touarin bi
gonili uodu za pojit stoku.
Kaže dida teže, ali lipše.

Nikola Matijaš, 1. r. PŠ Vrsine

Roko Šalov, 4. a

Proletni trenutak

Proljeće je.
Sve cujeta,
toplije je od ljeta
i nikom to ne smeta.
... Oh, sunce slatko!
Zagrli cujće glatko
kako ne zna svatko.
... Bam, bam, bam
nitko više nije sam.
Svi se vole
i blistaju od sreće.
Vidi!
Lasta dolijeće
i priroda se budi.
Probudite se i vi, ljudi!
Sad puno ljepote
nam se nudi.

Antea Šoda, 6. r. PŠ Blizna

Nina Vidović, 5. b

Luka Vuletić, 1. r.

Gloria Radić, 2. r.

Karla Matijaš, 7. b

Azra Mujagić, 7. a

Mihaela Lourić, 7. a

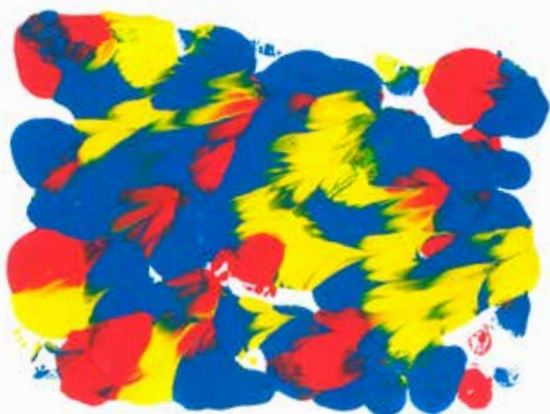

Voda koja život znači

Voda život znači,
to znamo svi, a pogotovo mi –
Bližnjani.
Imamo našu Staru lokvu,
Bliznica joj je ime,
i svak od nas ponosi se time.
Ona našu povist čuva,
u sebi gaji najlipše uspomene moga dida i ćaće,
a kad se baba toga siti
od radosti zaplače.
O tome nam sujedoči i legenda stara
zapisana kraj bunara:
Otkrije li se šta na kamenu piše,
neće ničeg biti više.
Zato tajnu našeg mista,
već mnogo, mnogo lita
čuva lokva čista.
Biser je ona lipi,
koji se svakome za srce
lako zalipi.
Uz nju bunar Pijač ponosno stoji –
iz njeg dica vodu su pila
i uoik sritna bila.
Ka mali igrali su se
žabica, kukala i karića,
svak od nji tog se rado sića.
Crkuicu kraj nje svi vole
i rado se u njoj mole,
a naša lokva je krasi
s puno predivnih ulasi šta migolje u vodi.
Voda je to koja život znači
i svakoga ko prođe svojon lipotom privlači.
I za kraj jasnu nam poruku šalje:
Volite me još više,
nek ljubau tu ništa ne izbriše.

Antea Šoda, 6. r. PŠ Blizna

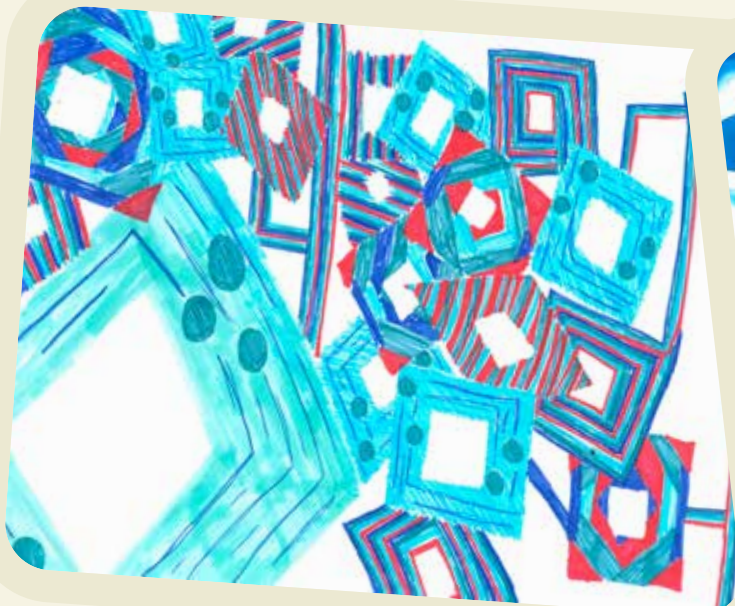
Jakov Jakus, 5. a

Petar Neveščanin, 5. b

Luce Miljak, 5. a

Ana Miljak, 6. b

Klara Palada, 6. b

Ana Mitićak, 6. b

Ana Mitićak, 6. b

Jesenska vila

Pozdrav, 5. b razrede! Ime mi je Jadranka. Vila Jadranka. Znam, znam što mislite. Kako vila može biti ovako stara? Pa i nisam tako stara, imam tek 100 godina. To i nisu neke godine u vilinskom svijetu. Nego da vam kažem zašto sam došla u vaš razred. Naime, izgubila sam svoja krila. To su tako lijepa krila bila. Kada bih poletjela, puštala bih vilinski prah. Izgubila sam ih zbog ljubavi. Onoga dana kad je došla jesen, majka priroda mi je rekla da svoja stabla obučem u ruho jesenskih boja. Kao i svake godine, uzela sam svoju paletu boja i počela bojiti. Kada sam završila, shvatila sam da nisam stavila crvenu boju. Potrošila sam je kad sam ujetru Jurici slala crvena srca. Srećom, upoznala sam Emmu koja mi je posudila crvenu boju i tako je jesen ipak dobila crvenu boju.

Emma Božan, 5. b

Marta Ivančev, 3. r. PŠ Gustirna

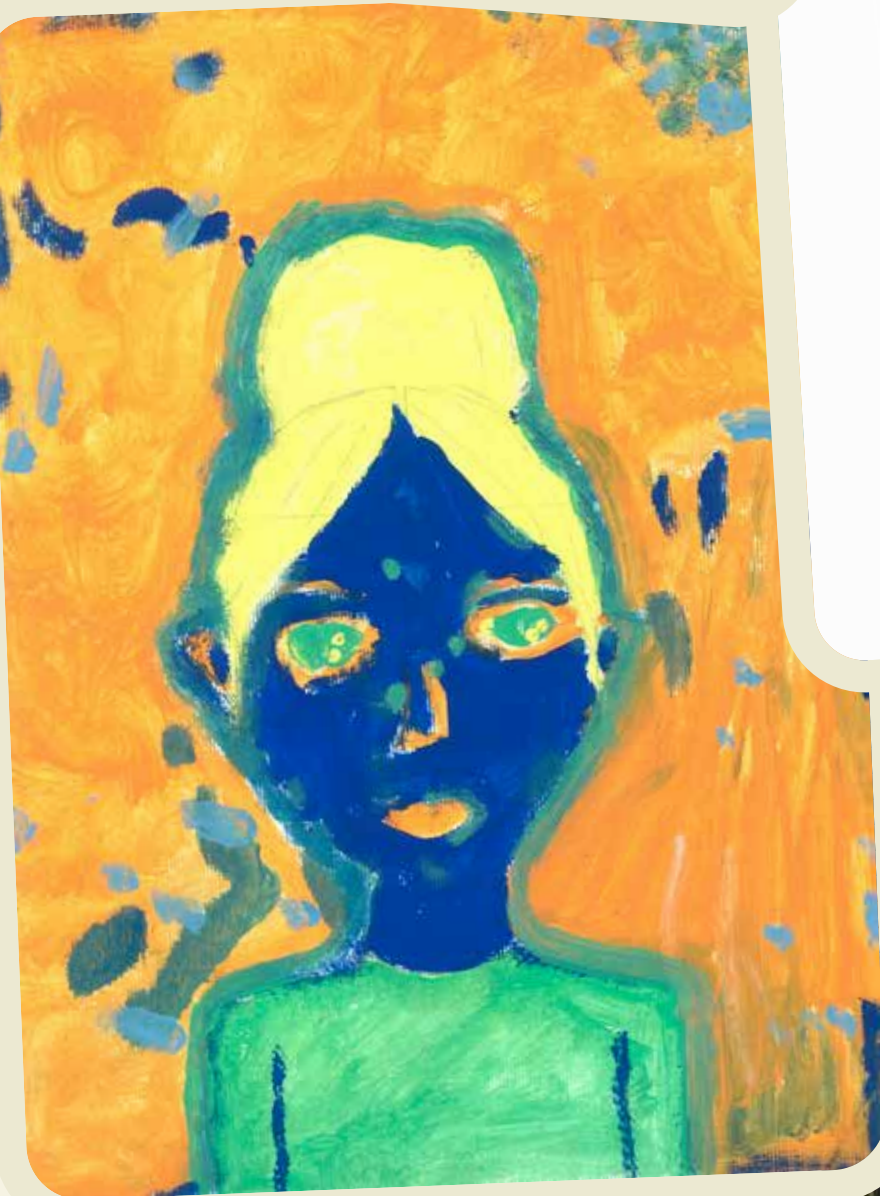

Roko Lučin, 8. b

Ana Miljak, 6. b

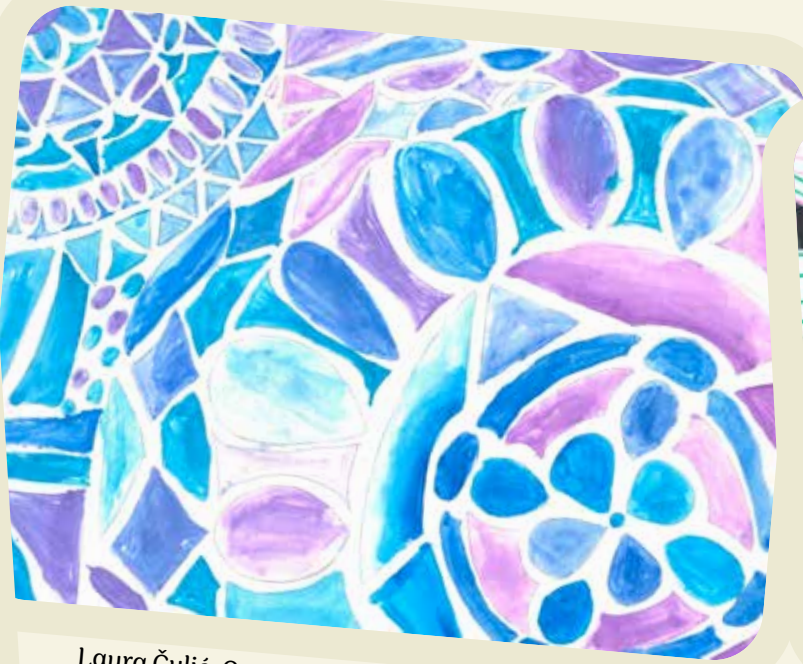
Gorana Rapić, 7. b

Antea Šoda, 6. r. PŠ Blizna

Gorana Rapić, 7. b

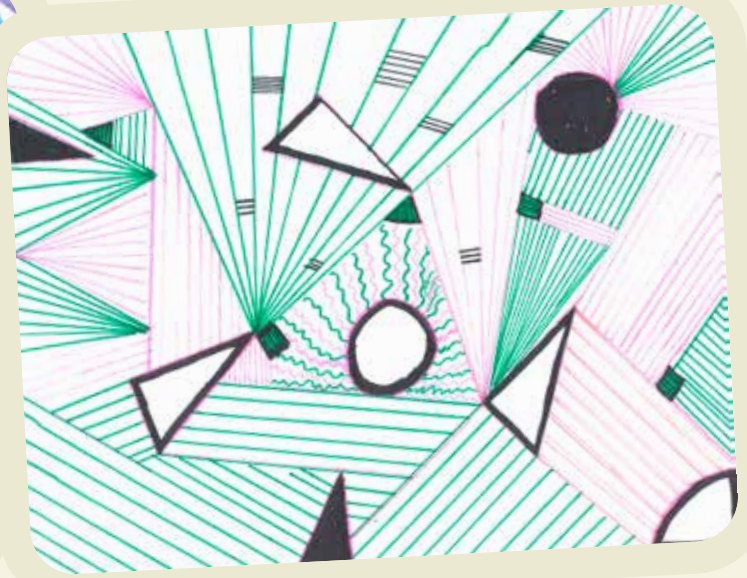
Laura Čulić, 6. a

Sivilo

Kiša je. Još u toplom krevetu čujem kapi kiše kako udaraju po prozoru. Još pospana, kroz sanjive oči ne osjećam zrake sunca.

Pogledam kroz prozor. Vidim nepregledno sivilo, veliki sivi oblaci naduili su se nad moj kraj. Okolno se drveće šepuri svojim bogatim, šarenim krošnjama kojima kao da ne smeta ova jutarnja kiša. Souda je tišina, tek poneki automobil prođe cestom. Toj jutarnjoj kiši

Leona Anđelić, 8. b

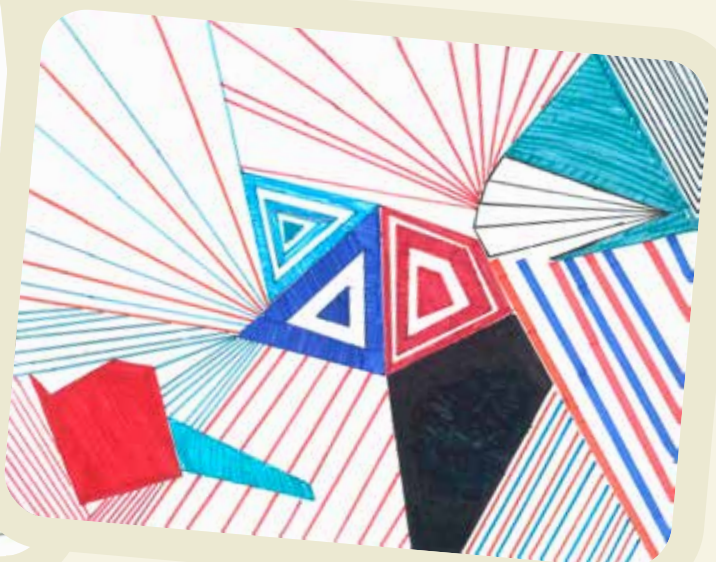
pridružio se vjetar. Gledam u daljini stablo jabuke i kako mu vjetar skida lišće s grana i pokoja jabuka padne na tlo. Odmah mi dođe ideja da bi mama mogla danas ispeći štrudl. Lokvice na cesti postaju sve veće i veće. Ptice u letu, okupane kišom traže sklonište. Dok se širi miris jutarnje kave, mama me poziva da se spremim za trening.

Izlazim van. Vjetar mi mrsi kosu i otima šareni kišobran. Kiša me prati cijelim putem. Okrenem se i opet vidim samo nepregledno sivilo.

Emma Božan, 5. b

Klara Palada, 6. b

Ana Karolina Čugura Kustura, 6. b

Mišel Frleta, 8. a

Marta Ioančeu, 3. r. PŠ Gustirna

Adriana Šoda, 2. r. PŠ Blizna

Cjepivo – mit ili zabluda?

Sve se više ljudi ne želi cijepiti protiv zaraznih bolesti, a većina njih odbija cijepiti djecu. Ljudi će prije uzeti bilo koji lijek nego cjepivo. Razlika je ta što cjepivo uglavnom sprječava pojavu bolesti dok lijek djeluje kad se bolest već pojavila. Iz tog razloga ljudi često ne shvaćaju ozbiljno cjepivo kao oblik preventivne medicine, a nerijetko se stvaraju nesuglasice i razni mitovi o cjepivima. Upravo mitovi mogu biti razlog zbog čega se ljudi ne žele cijepiti. Necijepljenje proizlazi iz samog straha i nelagode, a to se javlja kod većine ljudi. Najčešći mitovi i zavjere su da cijepljenjem opća medicina želi nametnuti svoje financijske interese.

Postavlja se pitanje jesu li kod cjepiva prisutni samo strah i nelagoda? Je li cjepivo mit, zabluda ili ipak samo prevencija? Ljudi često odbijaju odlaziti na preglede iz straha da ne dobiju dijagnozu jer tek tada za njih bolest postaje stvarna. Utjecaj medija također je velik jer na društvenim mrežama često se šire takve teme. Njihov utjecaj bio je znatan uoči i za vrijeme pandemije koronavirusa. Nakon što se ljudi cijepe zna se dogoditi da dožive srčani ili moždani udar i sl. Ne može se sa sigurnošću dokazati da na to utječe cjepivo, ali zbog neobrazovanosti ljudi i samoga straha često se traži najkraće moguće objašnjenje, iako ljudi objektivno znaju malo o bolesti i cjepivu. Često se kod cijepljenih osoba nuspojave vežu uz razna

cjepiva, no ljudi su se cijepili od davnina, kao i djeca.

Ipak, danas traže istomišljenike u mitovima ili zabludama o cjepivu kako bi imali opravdanje. To na prvi pogled izgleda neprirodno i čudno pa možda odatle kreće strah. Po meni cjepivo nije ni mit ni zabluda.

Vjerujem medicini zato što i sam znam kako cjepivo djeluje te iz svog iskustva mogu reći da nisam imao nikakvih teških nuspojava. Ljudi koji su imali teških nuspojava od cjepiva zasigurno su već imali nekakvih zdraustvenih problema (ne nužno). Cjepivo je tu da pomogne, a ne odmgne. Neke manje nuspojave ipak su normalne, zato što se strano tijelo unosi u organizam i na taj način metabolizam pokušava izbaciti te stvari iz njega. Bez obzira na sve smatram da bismo trebali ujerovati medicini koja je značajno napredovala u liječenju raznih bolesti.

Labirint

Labirint (The Maze Runner) popularna je znanstvenofantastična trilogija redatelja Wesa Balla. Gledajući filmove koji imaju više nastavaka kao ovaj, uvijek imam najdraži dio, ali u ovom slučaju ne mogu se odlučiti.

U filmovima pod zajedničkim imenom *Labirint (Nemogući bijeg, Kroz spaljenu zemlju i Lijek smrti)* radi se o tinejdžerima koji su poslani u ogromni labirint, bez ikakvih sjećanja o svojem životu prije labirinta, osim svog imena. Oni su do dolaska Thomasa mirno živjeli u labirintu,

no kad se znatizeljni Thomas pojavio, cilj mu je bio izaći odatle bez obzira što drugi misle. On se ne sjeća života izvan labirinta, no u snovima vidi pojedine dijelove svog prijašnjeg života. Kad tinejdžeri pobjegnu iz labirinta, saznaju razne tajne od kojih su bili skriveni.

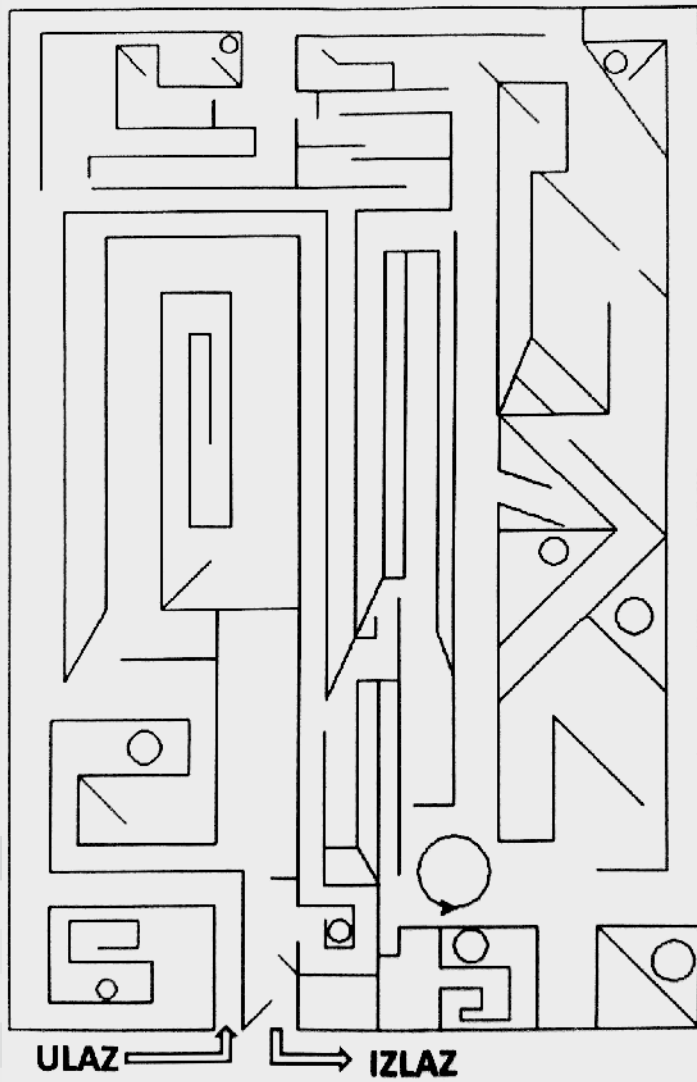
U posljednjem dijelu trilogije Thomas vodi svoju grupu u najopasniju misiju, a onaj tko preživi najsmrtonosniji labirint, dobit će odgovore na pitanja koja ih muče od početka.

Sama pomisao na riječ labirint budi strah od zatočeništva, a u dubljem smislu, doći do središta labirinta znači dosegnuti samog sebe.

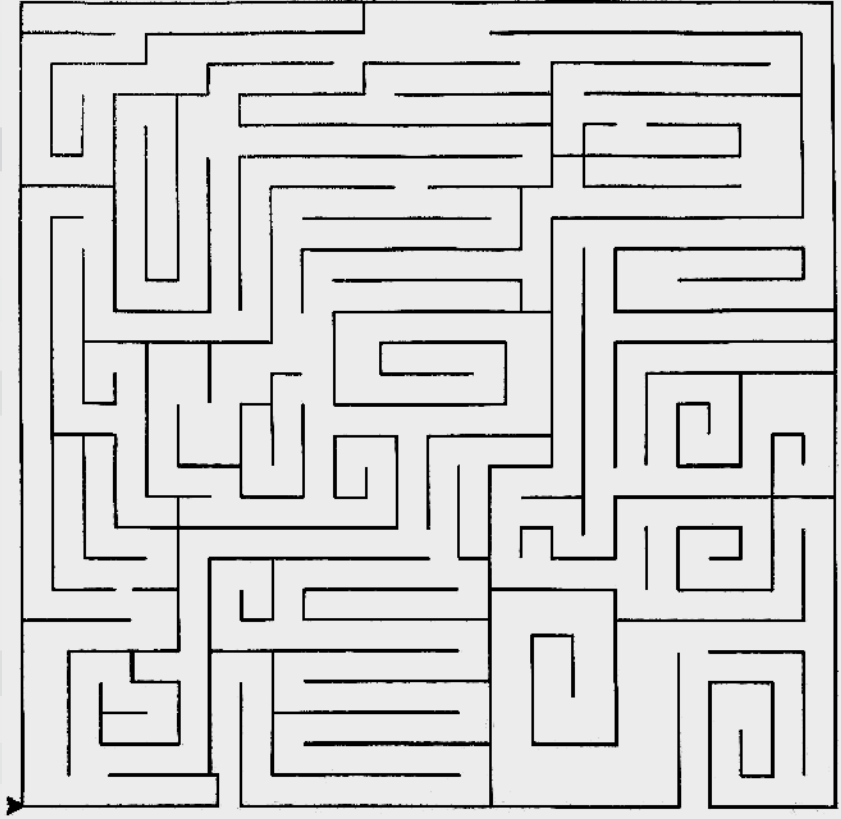
Uz veliki uspjeh, trilogija ostaje zapamćena i po strašnoj nesreći jednog od glavnih glumaca, Dylana O'Briena (Thomas), koja se dogodila tijekom snimanja trećeg nastavka kada je zadobio teško oštećenje mozga.

Ako niste gledali ove filmove, svakako vam ih preporučujem jer se mogu povezati s trenutnom i, možda, budućom situacijom u svijetu. Tako su zanimljivi da ćete nakon što ih pogledate dobro razmisliti o raznim prioritetima u životu. Definitivno ima više poruka od jedne, a meni najdraža je ona o prijateljstvu likova koji su jedni drugima sve i jedni drugima ujeruju više nego ikome zbog svega što su prošli zajedno.

Pronađite izlaz:

Lucija Radić, 8. b

Antonio Marušić, 8. b

Osmiši

JOŠ JEDAN VESELI OPROŠTAJ

4. srpnja 2024. održana je svečana dodjela sujedodžbi učenicima osmih razreda. Za to su se posebno potrudile razrednice Tea Matijaš Pereža, Sandra Vudrić i Nikolina Solin. Lijepo su ukrasile prostor škole, rukom napisale pisma svakom učeniku i organizirale domjenak nakon dodjele. Tortu s imenima svih učenika napravila je

razrednica 8. b razreda Sandra Vudrić. Na stepenicama ispred škole, bacanjem kapa u zrak, osmaši su obilježili kraj svog osnovnoškolskog obrazovanja. Dragi osmaši, odlazak u srednju školu za vas znači jedno novo razdoblje puno izazova koje ćete, nadamo se, uspješno savladati.

Budućnost pripada onima koji vjeruju u ljepotu svojih snova.

Eleanor Roosevelt

Galerija:

8. b sa svojom razrednicom

8. r. PŠ Blizna sa svojom razrednicom

fotografije: školska arhiva

Matematički kutak za velike

PREMETALJKA

Razmjestite slova na njihovo odgovarajuće mjesto kako biste ispravno složili riječ:

i odlaganja
rat pukovnik
kao doktrina
a urpca
cu žarnik
dozu medijan

Asocijacije:

Kvadrati
Pravokutni trokut
Hipotenuza
Starogrčki matematičar

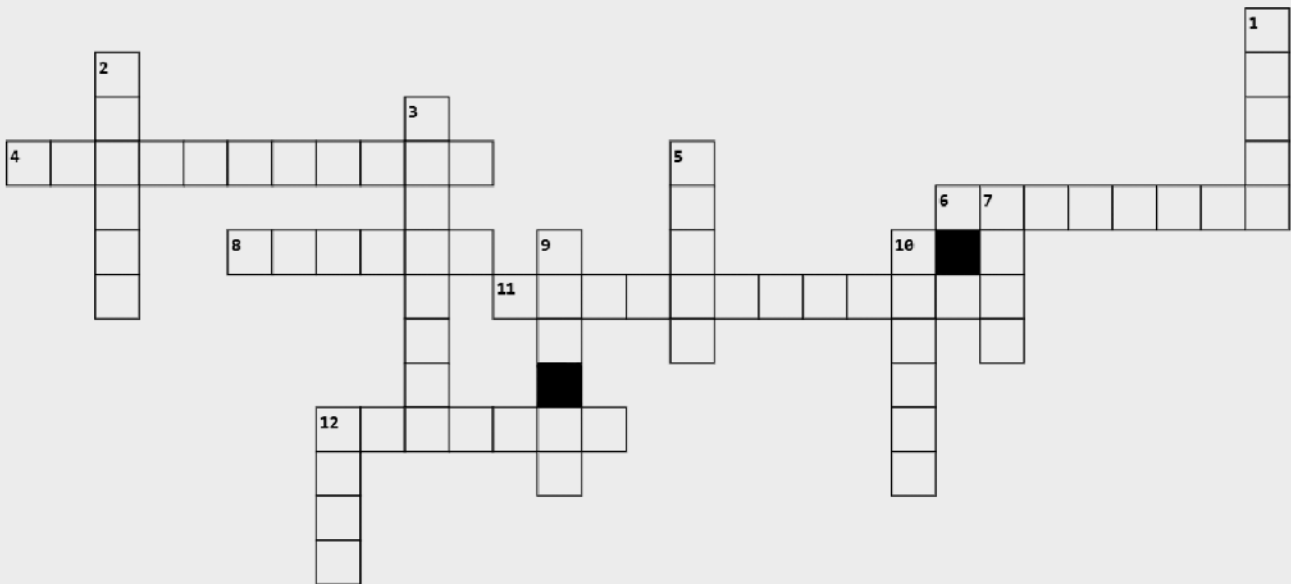
Kružnica
Konstanta
Iracionalan broj
Grčki alfabet

Srednja
Količnik
Analiza podataka
Zaključna ocjena

Nazionik
Dijeljenje
Racionalni
Crtā

KRIŽALJKA

Vodoravno

4. Četverokut kojemu su suprotne stranice paralelne, a susjedne okomite.
6. Skup svih točaka ravnine jednako udaljenih od neke točke.
8. Geometrijsko tijelo za koje vrijedi $V = \frac{1}{3}r^2\pi v$.

Okomito

1. Geometrijsko tijelo omeđeno sa šest sukladnih kvadrata.
2. Uspravna četverostrana prizma kojoj je baza pravokutnik.
3. Geometrijsko tijelo sastavljeno od mnogokuta (baze) i trokuta (stranice).
5. Skup svih točaka prostora jednako udaljenih od jedne točke.

11. Četverokut kojemu su nasuprotne stranice paralelne.
12. Geometrijski lik za koji vrijedi $P = a^2$ i $o = 4a$.

7. Paralelogram kojemu su sve stranice jednake duljine.
9. Geometrijsko tijelo za koje vrijedi $O = 2r\pi(r+v)$.
10. Dio ravnine omeđen trima dužinama.
12. Geometrijski lik za koji vrijedi $P = r^2\pi$.

Rješenja: 1. kocka, 2. kvadar, 3. piramida, 4. pravokutnik, 5. kugla, 6. kružnica, 7. romb, 8. stožac, 9. valjak, 10. trokut, 11. paralelogram, 12. krug, kvadrat

Pitagorin poučak, π (P1), aritmetička sredina, razlomak

diagonala, pravokutnik, koordinata, pravac, kružnica, oduzimanje

Rješenja:

Šaljivi kutak za razrednu nastavu

- 1.** Danju se skrivam,
a noću otkrivam.
Kad sam čitav,
moj je oblik
jedan geometrijski lik.

Nacrtaj:

- 2.** U moru često nisam sama,
što dublje idem, prati me tama.
Samo u moru mogu disati,
a suze nikad obrisati.

Nacrtaj:

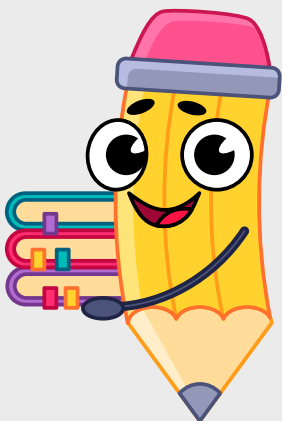
- 3.** Dok ih ne naučim,
stalno me muče.
Velika ili mala
isto zvuče.

Nacrtaj:

- 4.** U nju knjige stavim
i pametan se pravim.
Šarene je boje,
nosi brige moje.

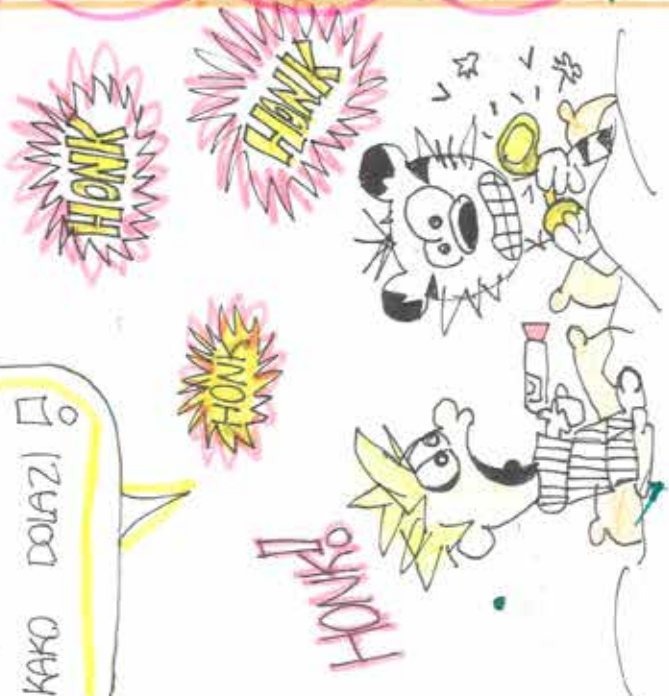
Nacrtaj:

DAVIDE, ZNAŠ I SAM DA U
TVOME ORMARU, NEMA
ČUDNOVIŠTA, SPAVAJ SAD!!

SPREMI SE!
ČUJEN JEDNO
KAKO DOLAZI!

LUDILO. KLADIH SE DA SU
SVA ONDJE IZACI CE CIM
ZASPEHO I POBITI

NAS

TKO UOPCE
MOZE ZASPATI?

KAKVA JE
TO BUKA?!
AJOOO!
ČUDNOVIŠTE
IZ HODNIKA!

SREDIT CEHO MI MIH
PRJE NEGO OVA GREDE NAS
ZIVICIRAJ IH TOH TRUBOM, A
JACU IH NAPICATI STRELIMA
KAD ZJURE!

DUŠO, DOPI
NAČAS OVAMO
MOUM TE!

MISIM, DA
SAM GA RANIO.
DAJ MI PAUCU
DA GA DOURŠIH.

